

На размеђи две године

ПЕЧАТ У ВРЕМЕНУ

Предстојеће активности у Удружењу, биће сјајна прилика за продубљењу анализу свега онога што је учињено у УВПС, не само у четири последње године, него и у минулих двадесет лета

Пред крај једне, а пред почетак друге године, традиционално се сумирају резултати у претходном периоду и трагирају планови за будућих дванаест месеци. Удружење војних пензионера Србије, може се без околишења рећи, испунило је све постављене задатке. Детаљна анализа ће показати где смо добрано одмакли у испуњењу програмских циљева, а где нисмо у целости према планираној динамици остварили све оно што смо планирали, или се у нечему касни.

Радило се заиста много. Највише снаге потрошили смо бавећи се остваривањем закинутих права војнопензионерској популацији. Уместо да после деценија тешког и исцрпљујућег рада на пословима одбране земље, у служби народа и државе, спокојно проводимо дане испуњене хобијима, принуђени смо да доказујемо оно што је свакоме неутралном делиоцу правде јасно и да се грчевито боримо за право што нам по закону припада.

Најновија Одлука Уставног суда Републике Србије у другом кругу судског процеса била је и очекивана. Нисмо је примили еуфорично, већ као документ који је повратио веру у правосудни систем и правну државу. Вероватно ће у домаћим правним анализама тај документ заузимати почасно место по разложној анализи једног маратонског судског спора и по јасним и на закону заснованим опредељењима која је од две стране у праву. Правници, чија је струка утврђивање истине и дељење правде, оцењују Одлуку брилијантно.

Било је у нашем удружењу и ставова да у дуотрајном процесу за остваривање закинутих права треба применити радикалне мере, укључујући и протесте у престолном граду. Руководство УВПС се, међутим, од почетка определило за поступак у којем ће бити примењена сва легална и легитимна права, пре свега уз поштовање правне процедуре до највише домаће судске инстанце, а уколико не би дошло до праведног расплета, за правду бисмо закуцали и на врата Европског суда за људска права.

Кориснике војне пензије у овом часу највише занима шта можемо да очекујемо у наредном периоду. Уверени смо, пре свега, да ће Управни суд Србије у разумном року поступити по најновијој одлуци Уставног суда, чиме се ставља тачка у процесу за остваривање ванредног повећања пензија за 11,06 одсто. То ће бити зелено светло за Републички Фонд ПИО да војним пензионерима отпочне исплату месечних припадности увећаних за 11,06 одсто. Судски поступци за надокнаду штете при чињене закидањем пензија од 1.1. 2008. до месеца када почне да се примењују, свакако ће бити настављени до коначних пресуда. Према доступним подацима, то

Пише:
Љубомир
Драгањац,
председник
УВПС

право је, на основу правноснажних пресуда остварило више од 30 корисника војне пензије. Право је сваког појединца да ли ће, уколико Републички Фонд ПИО понуди вансудско поравнање, прихватити понуду или наставити судски процес до коначне пресуде.

Изражавамо уједно жаљење што одговарајући државни органи нису благовремено поступили у складу са нашим упозорењима и предлозима. Тиме би била избегнута велика штета. Наиме, како се показало у спору који је вођен за остваривање закинутог дела пензије за период од 2004. до 2007. године, на један неисплаћени динар, држава је, због нагомиланих камата и судских трошкова, на крају била принуђена да исплати три динара.

Одлуком Уставног суда Републике Србије отвара се и процес устврђивања кривице у ланцу одговорности. При томе је недвосмислено јасно да се не може ни један административни чиновник, ма ко то био, ставити у положај надређен држави.

Удружење није задовољно динамиком исплате закинутих пензија за период од 2004. до 2007. године. Стога се у два наврата обратило председнику Владе Републике Србије захтевајући да се убрза тај процес, јер за око 12.000 корисника војне пензије, како је утврђено пре неколико месеци, није исплаћена разлика. И у наредном периоду ћемо истрајно, легално и легитимно инсистирати да се што пре ти дугови намирне.

Стабеном обезбеђењу и даље је рак-рана корисника војне пензије. И поред значајних помака учињених у минулих дванаест месеци, још је велики број војних пензионера без сопственог крова над главом. Тешко је поредити муке и проблеме наших људи, али указујем само на један пример. Наиме, веома је нехумано да у 21. веку два носиоца станарског права, са члановима ује породице, живе у једном истом стану. Упркос свему не можемо да схватимо систем у којем се у оваквим случајевима ништа не предузима.

Према неким сазнањима, у Министарству одбране, као носиоцу стамбеног обезбеђења пензионисаних и активних припадника система одбране, модел за прибављање станова уступањем касар-

ских простора за којима више нема потребе, до сада је дао најбоље резултате. Изградњом стамбеног комплекса на месту где се раније налазила касарна „Војвода Степа Степановић“ решен је велики број стамбено незбринутих колега. Стога се очекује да у наредном периоду, према истим принципима, крене изградња новог насеља у Земуну, Нишу, Крагујевцу, Новом Саду и др. чиме ће систем одбране на располагање за поделу добити већи број стамбених јединица. На тај начин ће се значајније смањити број корисника војне пензије без стана.

По свему судећи, најзначајнија битка којој треба да добијемо, јесте она да пензијско-инвалидско осигурање активних припадника система одбране и нас пензионера вратимо у Фонд за СОВО. Разлог томе су специфичности војне службе, која се не може много чему изједначити са занимањима у грађанству. Уосталом, у развијеним државама света, којима тежимо да прилагодимо сопствени систем, пензијско и инвалидско осигурање униформисаних припадника система одбране је у свему засебно и аутономно.

На добром смо путу да донекле решимо и проблеме пензионисаних старешина са малим новчаним примањима и оних који су тешко оболели, па су због тога изложени великим трошковима. У разговорима са представницима Фонда за СОВО дошли смо до закључка да постоји правни основ да се тим појединцима материјално помогне. Удружење војних пензионера Србије је стога, на основу договора, упутило нацрт Правилника за доделу једнократне новчане помоћи. Очекујемо да ће ускоро тај документ бити донет.

Из наших општинских и градских одбора добијамо информације да корисници војне пензије нису задовољни системом здравствене заштите. У примарном здравственом обезбеђењу, у делу општина где су пензионисане старешине и њихови чланови породица ослоњени на цивилно здравство, јављају се извесни проблеми које морамо, у сарадњи са Управом за здравство МО, да превазиђемо. Војни осигураници се све чешће жале на дуг период за заказивање специјалистичких прегледа и клиничко-дијагностичких процедура у Војномедицинској академији. Очигледно је да се прикључење ВМА здравственом систему у Србији негативно одразило на војне осигуранике, па ћемо учинити потребне кораке да се настали проблеми разреше на најбољи начин.

Обележавање две деценије од формирања Удружења војних пензионера протекло је радно и достојанствено. На многим скуповима, организованим тим поводом, истакнута је сушта истина да је Удружење до сада положило све испите, савладавајући изазове и проблеме. Слика војнопензионерске популације би данас била далеко другачија, у негативном смислу значења те речи, да није формирано УВПС. Наша организација је у друштво и државу којој припада утиснула значајан печат у времену. Предстојеће активности у Удружењу, биће сјајна прилика за продубљењу анализу свега онога што је учињено у УВПС, не само у четири последње године, него и у минулих двадесет лета.

Неко је лепо приметио: Да не постоји Удружење војних пензионера Србије, под хитно би га требало измислити.

Рапорт са 17. седнице Главног одбора УВПС

БИТКА ЗА ВРАЋАЊЕ ЗАКИНУТИХ ПРАВА

Неопходно је да се пензијско-инвалидско осигурање професионалних војних лица врати у систем социјалног осигурања Фонда за СОВО. Од измештања тог осигурања у Фонд ПИО, нико није имао користи, а војни пензионери и професионална војна лица доживели су велике штете.

У складу са годишњим планом рада Главни одбор УВПС састао се 11. децембра у згради Централног дома ВС. Том приликом разматрана је и усвојена одлука и критеријуми о расписивању редовних избора у организацијама УВПС у 2014. години, усвојен Плана рада ГлОд Скупштине УВПС и План финансирања ГлОд Скупштине УВПС, општинских-градских организација УВПС и УВПС у целини за 2014. годину, донета одлука о изгледу и идејном решењу Заставе УВПС, разматран је предлог структуре монографије-споменице УВПС за период од 2003. до 2013. године и донете још неке одлуке. У другом делу рада организован је сусрет и разговор са народним посланицима Народне Скупштине Републике Србије и високим функционерима министарства одбране.

У извештају о раду између две седнице Главног одбора УВПС детаљно су побројани сви важни послови обављени у извештајном периоду. Између осталог написан је оријентациони примерак уставне жалбе на пресуду Управног суда којом се одбијају тужбе против решења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање о непризнавању права корисницима војне пензије на ванредно усклађивање пензија за 11,06 одсто. Примерак уставне жалбе за саветом како подносити уставну жалбу достављен је свим општинским-градским одборима, како би могли да усмеравају кориснике војне пензије.

Након објављивања оријентационог образаца уставне жалбе на пресуде Управног Суда, којима је одбијена тужба за утврђивање права на ванредно повећање војних пензија за 11,06 одсто и прибављања додатних података од Републичког фонда ПИО, градским-општинским организацијама је достављена допуна образаца уставне жалбе.

Поново покренуто питање оружја

Председник Удружења или чланови ИзОд присуствовали су свечаностима поводом формирања појединих организација УВПС, или су о актуелним догађајима информисали чланство у Пожаревцу, Вршцу, Врању, Нишу, Краљеву, Крушевцу, Чукарици, Звездари, Врачару, Земуну, Руми, Шапцу, Лозници и Суботици.

Удружење се обратило дописом министру одбране господину Небојши Родићу, којим је поново иницирало проблем плаћања пореза на оружје у власништву пензионисаних официра и подофицира, коришћење током радног века као службено, са

предлогом да се свестрано размотри и донесе правично решење.

Поводом 20. година од оснивања председник Удружења ВПС се посебним писмима захвалио свима онима који су својим доприносом помогли припреми и организацији Свечане академије поводом две деценије рада УВПС и Прве регионалне конференције војних пензионера и ветерана.

У вези са побољшањем здравствене заштите, то јест интервенције УВПС да се што пре поставе нови лекари у гарнизонима Сомбор, Панчево и Прокупље, из Генералштаба ВС стигло је обавештење да је министар одбране потписао наредбе о постављању и да ће лекари бити упућени у гарнизоне.

Снабдевање лековима путем конзилијарног мишљења је у потпуности решено у Војној болници Ниш и за све гарнизоне који се ослањају на ту установу. У ВМЦ Нови Сад су занемарљиве тешкоће, а још увек има знатних тешкоћа у Београду, где се ово питање решава само посредством клиника ВМА. Војне апотеке су и даље хронично слабо снабдеване лековима, па се проблем решава путем овере рецепата, чиме се новац усмерава у приватне ценове. Према делу обрађених података, од пет прописаних рецепата, у просеку се три овере.

Проблем снабдевања лековима у источној Србији доспео је и до заштитника грађана, који је препоручио: „да Министарство одбране, Управа за војно здравство и Фонд за СОВО предузму без одлагања све активности да се војним осигураницима омогући добијање лекова у цивилним апотекама, а у року од 60 дана уз достављање релевантне документације обавести заштитника грађана.“ И даље се по овом питању тапка у месту, па је Удружење од Фонда за СОВО затражило објашњење шта се с тим у вези предузима.

Вакцинација против грипа на ВМА је отпочела 25.11. Вакцина се може примити у здравственој установи у којој се налази здравствени картон, а у Београду још и на Институту за епидемиологију који је смештен у згради ВМА на четвртој спрату, уз здравствену књижицу.

Упућена је Ургенција Фонду за СОВО за исплату рефундације за купљене лекове КВП-а, који на исплату чекају још од јануара ове године. Удружење се писмено обратило Управи ВМА указујући на пропусте у раду кардиолошког кабинета. Такође је упућен захтев Центру за рехабилитацију Дедиње како би се обезбедили смештај и нега за непокретну супругу једног КВП. Фонду за СОВО поднет је захтев да реши здравствено осигурање за двоје корисника војне пензије.

Између две седнице Главног одбора, стамбени орган Министарства одбране наставио је да реализује одлуку из новембра 2011. године. Додела станова углавном се реализује у гарнизону Београд и то на локацији касарне „Војвода Степа“, тако да је у овом периоду додељено 126 станова, од чега је 66 станова припало корисницима војне пензије или 52 одсто, док је комисија Фонда за СОВО поделила укупно 11 станова.

Реализација доделе бесповратних стамбених одвија се успорено, тако да се на исплату се чека од 8 до 12 месеци. До сада је поднето 1.960 захтева од којих је исплаћено 1.500 одобрених кретита. На реализацију захтева чека око 240 лица, док је са непотпуним документима око 200 захтева.

Нови правилник о стамбеном обезбеђењу још није у функцији, али се очекују информације из МО када ће уследити његова примена.

Извршни одбор је на основу Правилника о начину коришћења средстава солидарности, члановима Удружења војних пензионера Србије, разматрао достављене захтеве општинских-градских организација, за доделу помоћи, члановима УВПС, у периоду од 1. септембра 2012. до 31. марта 2013. године и решио 85 захтева, уз исплату 2.940.000,00 динара.

Са октобром 2013. године, решени су сви захтеви достављени од септембра 2012. до 31. марта 2013. године. У том периоду укупно је достављено 509 захтева. Позитивно су решена 402 захтева и исплаћено 15.326.000,00 динара или у просеку 38.124,00 динара, а одбијено 107 захтева јер нису испуњавали прописане услове из Правилника.

Удружење оправдано високо котира

Током расправе о предстојећим изборима у УВПС поднето је више предлога везаних за измену критеријума, али је на крају, уз само два уздржана члана, изгласан критеријуми које је сачинио Извршни одбор ГлОд УВПС, јер је он у свему у складу са Статутом УВПС.

Годишњи план рада усвојен је једногласно. Усвојен је и план финансирања Удружења за 2014. годину. Донета је одлука о изгледу заставе УВПС.

У вези са признањима УВПС, донета је одлука да се убудуће смањи њихов број, како не девалвирала, а и зарад високих трошкова израде.

Чланови Главног одбора усвојили су и структуру књиге о раду Удружења у послед-

Општи утисак са последње седнице Главног одбора УВПС је да су ствари кренуле на боље

њих десет година, с тим што је одређивање наслова одложено до коначног завршетка рукописа.

Делу 17. седница Главног одбора УВПС присуствовали су и високи државни функционери Републике Србије: потпредседник Народне Скупштине Републике Србије Констатин Арсеновић, народни посланици Слободан Јеремић, Милорад Стошић и Слободан Величковић. Из Министарства одбране скуп су присуствовали државни секретар Зоран Ђорђевић, помоћник министра одбране Јован Мијаковић, директор Фонда СОВО Влада Антонијевић, генерални инспектор у МО Миладин Вујановић и саветник министра одбране Милорад Баша-рагин.

Председник УВПС Љубомир Драгањац обавестио је високе функционере о нагомиланим проблемима који тиште војне пензионере.

Живот краћи за девет година од цивила

Између осталог Драгањац је рекао:

„Према подацима Републичког фонда за ПИО (РФПИО), у септембру 2013. године КВП било је 44.313, од чега са пребивалиштем на територији Републике Србије 42.698, а на територији Републике Српске - 1.615 лица. Просечна војна пензија износила је 45.354 динара.

У односу на укупан број КВП, личну пензију прима 65 одсто, а попородичну 35 одсто лица. Однос личне и породичне пензије у грађанству је 77 : 23 одсто.

Војни пензионери у односу на цивилне пензионере у просеку краће живе девет година. То је, у првом реду, последица специфичности војне професије.

Просечни пензијски радни стаж за све КВП износи 37,5 година. Пун пензијски радни стаж од 40 година остварило је 51 одсто војних пензионера (од тога 13 одсто више од 40 година), од 35 до 40 година 29 одсто а испод 35 година само 20 одсто.

У односу на образовну структуру корисника војних пензија: њих 60 одсто има високу, 7 одсто вишу и 33 одсто средњу стручну спрему. Од 44.313 корисника војне пензије, у УВПС је учлањено око 32.000 или 72 одсто...

Удружење своје активности и задатке алиментира из чланарине својих припадника, која износи 0,2 одсто од нето пензије. Од тога, за социјални у хуманитарну помоћ члановима, издваја 40 одсто, односно око

10.000 евра месечно...

Удружење је за сва нерешена питања и проблеме које имају војни пензионери у остваривању права из социјалног осигурања војних осигураника доставило државним институцијама захтеве и предлоге за њихово решавање. Неспорна је чињеница да претходни органи власти те проблеме нису решавали већ напротив стално увећавали закидањем

законских права. Садашњој власти сви проблеми су предочени и она је показала спремност да се о њима разговара и изналазе оптимална решења и то се посебно односи на МО и директора Фонда за СОВО.

Вратити пензије у Фонд за СОВО

Потенцирам потребу да се пензијско-инвалидско осигурање професионалних војних лица врати у систем социјалног осигурања Фонда за СОВО. Од измештања тог осигурања у Фонд ПИО нико није имао користи, а војни пензионери и професионална војна лица доживели су велике штете.

Неопходно је доношење Правилника за доделу једнократне новчане помоћи за пензионере са малим новчаним примањима и за тешко оболеле. За то постоји правни основ у важећем закону и уредби Владе о функционисању Фонда за СОВО. Удружење ће припремљени предлог Правилника доставити Фонду.

Захтевамо да се обезбеди учешће легитимних представника војних пензионера у органима Фонда за СОВО. Такође захтевамо да се исплати са припадајућим каматама настао од 1. 8.2004. до 30.11.2007.године свим пензионерима који то право нису остварили преко суда.

Време је да се прекине агонија која је настала око остваривања права на ванредно повећање пензија за 11,06 одсто од 1. 1.2008.године и да се поступи по одлукама Уставног суда“, рекао је Драгањац.

У обраћању народног посланика и потпредседника Народне Скупштине Републике Србије Констатина Арсеновића било је речи о потреби за дијалогом, јер само тако могу да се разреши нагомилани проблеми.

„Део војних пензионера се налази у изузетно тешкој материјалној ситуацији. Мале пензије, скупи лекови и ако додамо и то да им деца не раде, то јест да деца и унучад живе од те пензије, онда је то катастрофа. Имао сам случај да ме је звао један заставник у пензији. Пошто није платио струју, искључили су му је и онда је морао у парку да кува. Замислите да човек у 21. веку кува ручак за своју породицу у парку. То је веома тужно. Морамо више да водимо рачуна о људима. Пензионери не траже ништа друго већ да буду равноправни грађани, а спремни су да носе терет овог друштва без обзира на то да ли су они томе допринели или нису.

Када је реч о дуговима државе према вој-

ним пензионерима, неопходно је да се поштују закони. Ако се они не поштују, стварају се несagleдиве последице. Ми смо окренути према овој држави. Тешко нам пада да тужимо своју државу. Али ако неко не испoштује закон, шта нам друго преостaje.

Помоћ Министарства одбране

Посебан тон скупу дало је излагање државног секретара у Министарству одбране Зорана Ђорђевића. Он је истакао да Министарство одбране настоји да изађе у сусрет свима, јер оно припада грађанима Србије.

„Хоћемо да помогнемо свуда тамо где можемо. Треба да имате разумевања за оно што чинимо. Ако у нечему не будемо могли да изађемо у сусрет, рећићемо вам и прави разлог. Молићемо и вас и да вам помогнете, потребан нам је заједнички план. Само тако можемо да функционисемо. И Министарство одбране и удружење и ова држава. Министарство остаје отворено за вас и кад год је потребно организоваћемо састанак. Предложите нам тему и неће бити проблема да разговарамо, нагласио је Ђорђевић.

Директор Фонда за СОВО Влада Антонијевић је у обраћању скупу рекао да је свестан наслеђених проблема, али да већина њих није у надлежностима Фонда.

„Трудимо се да уважимо УВПС. Ево предлог правилника за социјалну и хуманитарну помоћ израдиће Удружење. Фонд је сервис војних осигураника. Имамо проблеме са изласком на рочишта због тужби у вези са повећањем пензија за 11,06 јер је Фонд најчешће друготужени орган. То исцрпљује капацитете Фонда. Надамо се скорашњем расплету.

Марко Неговановић је излагање посветио гостима.

„У име свих нас замолио бих вас да нам помогнете и да нас подржите у тренду прекрета односа према нашој часној војној професији. Пре свега бих вас замолио да подржите наше ставове да се грешке државних органа, које су страшно скупе, решавају тако да они који греше снесу консеквенце, не испоручујући проблеме на релацији војни пензионери - држава. Ти спорови уместо да се решавају по принципу правде и права, често добијају политичку конотацију са позиција односа снага. Нама војним пензионерима се пришива да смо противници који архе буџет, да смо неразумни и да не видимо у каквој кризи је наша земља. Друго, мислим да би исто тако могли да нам помогнете, да добијемо наше представнике (из аутентичне пензионерске организације), мимо политичких принципа, као врсту социјалних потреба у одговарајућим телима Скупштине.

Учините што је у вашој моћи да нас више нико у јавности не прозива за ствари за које нисмо криви. Понекад одређене информације имају призив као да их је неко од стручних органа солио. Не може, на пример, један новинар да упоређује колико тенкова и топова може да се купи за генералску пензију. Не дозволите да се замењују тезе и да нам се сервира, на пример, данас у нашој земљи један човек радећи зарађује за два пензионера, то јест да запослени издржавају нас пензионере. Испада да су пензије социјална давања, а наше пензије су зарађене“, рекао је Неговановић.

3. П.

Донета друга општеобавезујућа Одлука Уставног суда

ПРАВДА НА СТРАНИ ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА

С обзиром на значај новодонетог судског акта у поступку за остваривање права на ванредно усклађивање војне пензије од 1.1. 2008. године, Одлуку Уставног суда број Уж-8405/2013 од 11.12.2013. године доносимо у целини

Република Србија
УСТАВНИ СУД
Број:Уж-8405/2013
11.12.2013. године
Београд

Уставни суд, Велико веће, у саставу: председник Суда Драгиша Б. Слијепчевић, председник Већа и судије др Боса Ненадић, Катарина Манојловић Андрић, др Оливера Вучић, Предраг Ћетковић, Милан Станић, Братислав Ђокић, и мр Томислав Стојковић, чланови Већа, у поступку по уставној жалби Николе Кнежевића из Београда, на основу члана 167. став 4. у вези члана 170. Устава Републике Србије, на седници Већа одржаној 4. децембра 2013. године, донео је

О Д Л У К У

Образложење

1. Усваја се уставна жалба Николе Кнежевића и утврђује да су пресудом Управног суда У. 10614/13 од 25. септембра 2013. године повређена права подносиоца уставне жалбе на правично суђење из члана 32. став 1. Устава Републике Србије и на једнаку заштиту права из члана 36. став 1. Устава, док се уставна жалба у преосталом делу одбацује.

2. Поништава се пресуда Управног суда У. 10614/13 од 25. септембра 2013. године и одређује се да надлежни суд донесе нову одлуку о тужби подносиоца уставне жалбе поднетој против решења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање - Дирекција Фонда, Београд, број 01-02/181.6.3 2114/13 од 28. маја 2013. године.

1. Никола Кнежевић из Београда поднео је 21 октобра 2013. године, преко пуномоћника Милорада Вукосава, адвоката из Београда, уставну жалбу против пресуде Управног суда У. 10614/13 од 25. септембра 2013. године, због повреде начела забране дискриминације из члана 21 ст. 1, 2. и 3. Устава Републике Србије, начела заштите људских и мањинских права и слобода из члана 22. Устава, права на правично суђење из члана 32. став 1. Устава и права на једнаку заштиту права и на правно средство из члана 36. Устава. Подносилац уставне жалбе се позива и на повреду права на правично суђење из члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција), права на делотворни правни лек из члана 13. Европске конвенције, као и начела забране дискриминације из члана 14. Европске

конвенције и начела опште забране дискриминације из члана 1. Протокола 12 уз Европску конвенцију.

У уставној жалби се наводи: да се оспореном пресудом Управног суда „заобилази Одлука Уставног суда Уж-2666/11 од 22. јуна 2011. године“ у којој су изнети јасни и општеобавезујући правни ставови, поновљени у читавом низу каснијих одлука тога суда; да је став Уставног суда да се на војне пензионере почев од 1. јануара 2008. године има применити Закон о пензијском и инвалидском осигурању; што значи да се та категорија пензионера од тог датума налази у систему пензијског и инвалидског осигурања; да оспорена пресуда Управног суда показује да се чак и овакав став може релативизовати.

У уставној жалби се истиче да Управни суд прихвата да су војни пензионери почев од 1. јануара 2008. године били у систему пензијског и инвалидског осигурања, али да и поред тога нису

имали право на ванредно усклађивање пензија, јер су им просечне пензије исплаћене у 2007. години биле изнад нивоа од 60% просечне зараде без пореза и доприноса у тој календарској години. С тим у вези се наводи да ни за једну другу групу пензионера није обрачунавана просечна пензија у 2007. години, те се поставља питање откуд право Управном суду да групу пензионера третира мимо осталих пензионера, иако тај суд каже да се и на војне пензионере примењују исти закони као и на остале пензионере. Када се већ бавио питањем утврђивања просечне пензије, Управни суд је, по мишљењу подносиоца, требало да утврди колико би износила просечна пензија исплаћена у 2007. години када би се пензијама корисника у осигурању запослених додале пензије војних осигураника. Примера ради, наводи се да су вештачи у више парничних предмета нашли да би у случају додавања просечних војних пензија просечним цивилним пензијама, укупна просечна пензија исплаћена у 2007. години износила 15.449,54 динара, што износи 55,56% просечне зараде, те би тако обрачуната просечна пензија била испод 60% просечне зараде у поменутој календарској години.

Подносилац уставне жалбе се позива на правноснажне пресуде парничних судова који су у истој правној ситуацији утврђивали обавезу надлежног Фонда да исплати корисницима војних пензија износ неисплаћеног ванредног увећања од 11,06% почев од 1. јануара 2008. године. Сматра да му је тиме оспореном пресудом Управног суда, повређено право на правично суђење и право на једнаку заштиту права.

Даље наводи да је министар одбране, одмах по ступању на снагу Закона о Војсци Србије, донео одлуку да се плате професионалних војника повећају у просеку за 11%, а да је у исто време донето решење о ванредном усклађивању пензија за 11,06%, при чему ни у једном случају нису узети у обзир војни пензионери. На описани начин је једна категорија пензионера – војни пензионери стављена ван закона и ван система, те је тако доведена у правно неједнак положај у односу на све остале категорије, као и у односу на професионалне припаднике Војске Србије. Истиче да је Управни суд, мимо закона, издвојио војне пензионере и посматрао их одвојено од осталих пензионера, обележивши их у негативном контексту неоснованим иницијативама висине њихових пензија. Сматра да овако гледиште Управног суда представља дискриминацију војних пензионера у односу на друге категорије пензионера, који су имали иста или већа примања.

Предлаже се да Уставни суд усвоји уставну жалбу, утврди повреду означених уставних права, поништи оспорену пресуду Управног суда и призна подносиоцу уставне жалбе трошкове на име састава уставне жалбе, као и накнаду нематеријалне штете.

2. Сагласно члану 170. Устава Републике Србије, уставна жалба се може изјавити против појединачних аката или радњи државних органа или организација којима су поверена јавна овлашћења, а којима се повређује или ускраћују људска или мањинска права и слободе зајамчене Уставом, ако су исцрпљена или нису предвиђена друга правна средства за њихову заштиту.

У току поступка пружања уставно-судске заштите, поводом испитивања основаности уставне жалбе у границама истакнутог захтева, Уставни суд утврђује да ли је у поступку одлучивања о правима и обавезама подносиоца уставне жалбе повређено или ускраћено његово Уставом зајамчено право или слобода.

3. Уставни суд је, у спроведеном поступку, извршио увид у оспорену пресуду и целокупну документацију приложују уз уставну жалбу, па је утврдио следеће чињенице и околности од значаја за доношење одлуке у овој уставно-судској ствари:

Никола Кнежевић из Београда, овде подносилац уставне жалбе, поднео је 18. децембра 2012. године Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање – Филијалу за град Београд захтев за усклађивање пензије у проценту од 11,06 %, почев од 1. јануара 2008. године, у складу са одредбама члана 21. Став 1 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, на коју упућује одредба члана 193. Став 1. Закона о Војсци Србије.

Решењем Републичког фонда за ПИО – Служба филијале за град Београд број 181.1.5-16/2013 од 9. јануара 2013. године одбијен је као неоснован захтев подносиоца уставне жалбе за усклађивање пензије у проценту од 11,06 %, почев од 1. јануара 2008. године. Првостепени орган је оценио да се усклађивање пензија у износу од 11,06 % за кориснике права код РФ ПИО, односи на ванредно усклађивање војних пензија за 2007. годину и да се исто не може применити на усклађивање војних пензија.

Које су у 2007. Години усклађене два пута, сагласно Закону о Војсци

Југославије. Полазећи од тога да корисници војних пензија у 2007. Години нису били у систему пензијског и инвалидског осигурања у Републици Србији, када је реч о усклађивању пензија, првостепени орган је закључио да нема правног основа за примену ванредног усклађивања војних пензија у износу од 11,06%, почев од 1. Јануара 2008. Године.

Решењем РФ за ПИО – Дирекција Фонда, Београд, број 01-02/181.6.3 2114/13 од 28. маја 2013. године одбијена је жалба подносиоца уставне жалбе. У образложењу другостепеног решења је наведено: да је на основу Податка о просечним годишњим зарадама у Републици Србији у 2007. години који је објавио Републички завод за статистику („Службени гласник РС“, број 8/08), годишња просечна зарада

без пореза и доприноса у Републици у 2007. години износила 333.108 динара; да је просечна зарада без пореза и доприноса у 2007. години износила 27.759 динара, а да 60% од тога износи 16.655 динара; да је према подацима које је објавио Републички завод за статистику у „Статистичком годишњаку Србије, 2008“, просечна пензија корисника у осигурању запослених у 2007. години износила 14.996 динара, односно да је била на нивоу 54,02 % од просечне зараде без пореза и доприноса; да би се просечна пензија довели на ниво просечне зараде без пореза и доприноса за 2007. годину, било је потребно просечну пензију од 14.996 динара повећати за 11,06 % и тако добити износ од 16.655 динара; да је усклађивање пензија корисника војних пензија у 2007. години вршено два пута, сагласно одредби члана 261. Закона о Војсци Југославије; да је Републички фонд за ПИО 1. јануара 2012. године, на основу члана 79. Закона о изменама и допунама Закона о ПИО, од Фонда СОВО преузео послове остваривања и коришћења права из ПИО, као и податке о исплаћеним пензијама корисника војних пензија; да је на основу тих података утврђено да је просечна пензија корисника војних пензија у 2007. години износила 26.425 динара и да је била на нивоу 95,20 % од просечне зараде осигураника запослених без пореза и доприноса. Полазећи од изложеног, другостепени орган је утврдио да су просечне војне пензије исплаћене у 2007. години биле веће од 60 % износа просечне зараде без пореза и доприноса у 2007. години у Републици, због чега корисници војних пензија не испуњавају услове за ванредно усклађивање пензија, прописане одредбом члана 75. Став 1. Закона о изменама и допунама Закона о ПИО, а у вези са чланом 193. Став 1. Закона о Војсци Србије.

Управни суд је, на седници одржаној 25. септембра 2013. године, донео оспорену пресуду У. 10614/13, којом је одбио као неосновану тужбу тужиоца, овде подносиоца уставне жалбе, ради поништаја наведеног другостепеног решења. Управни суд је најпре нашао да је правилан закључак туженог органа да се на кориснике војних пензија не односи ванредно усклађивање пензија, које је извршено за кориснике пензија код Републичког фонда за ПИО, у висини од 11,06 %, на основу решења Републичког фонда за ПИО 01 број 181-431/08 од 25. јануара 2008. године о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада, а у складу са чланом 75. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Управни суд је потом оценио да је правилно одлучио тужени орган када је нашао да тужилац не испуњава услове за ванредно усклађивање пензија, јер је математичким обрачуном утврђено да је просечан износ војне пензије исплаћене у 2007. години био већи од 60 % од износа просечне зараде исплаћене

у тој календарској години. У образложењу оспорене пресуде је, такође, наведено да је суд ценио наводе тужбе, али је нашао да су они без утицаја на другачију одлуку у овој управној ствари, јер су управни органи детаљно навели чињенично стање, разлоге које су били опредељујући при оцени доказа материјално право и прописе на основу којих су донели одлуку, уз детаљно образложење зашто тужиоцу не припада право на ванредно усклађивање пензија, које у свему прихвата Управни суд.

4.1. Уставни суд је извршио увид у решење Вишег суда у Нишу Гж. 788/13 од 15. априла 2013. године и пресуду Вишег суда у Новом Саду Гж1. 54/13 од 22. маја 2013. године, који су донети у извршењу одлука уставног суда, а на које се подносилац уставне жалбе позива, те је утврдио следеће чињенице и околности од значаја за одлучивање у овој уставноправној ствари:

Виши суд у Нишу је 15. априла 2013. Године донео решење Гж. 788/13, којим је поновљен поступак по жалби тужиоца, те су укинута пресуде тога суда Гж. 898/12 од 14. маја 2012. године и Основног суда у Нишу П. 8300/11 од 1. марта 2012. године и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. У образложењу другостепеног решења је, поред осталог, наведено: да је Одлуком Уставног суда Уж-4756/2012 од 11. фебруара 2013. године усвојена уставна жалба подносиоца, овде тужиоца, и утврђено да је пресудом Вишег суда у Нишу Гж.898/12 од 14. маја 2012. године повређено право тог лица на правично суђење зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава, те је Вишем суду у Нишу наложено да у остављеном року понови поступак по жалби изјављеној против пресуде Основног суда у Нишу П. 8300/11 од 1. марта 2012. године; да је Виши суд у Нишу поводом наведене одлуке Уставног суда поново испитао побијану пресуду, на основу члана 372. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 125/04 и 111/09) и да је нашао да тужилац у жалби основано указује да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12) Закона о парничном поступку, јер је нејасна и противречна, због чега се не може испитати. Другостепени суд је у потпуности преузимајући оцене и ставове изнете у наведеној одлуци Уставног суда, наложио првостепеном суду да у поновном поступку одлучи о тужбеном захтеву тужиоца за накнаду штете због мање исплаћених пензија, као и да у својој одлуци наведе јасне, прецизне и непротивречне разлоге.

Виши суд у Новом Саду је 22. маја 2013. године донео пресуду Гж1. 54/13, којом је укинута пресуда тог суда Гж1. 130/11 од 16. децембра 2011. године, усвојена жалба тужиоца и преиначена пресуда Основног суда у Новом Саду П1. 7872/2010 од 23. септембра 2011. године, тако што је обавезан тужени

Фонд за социјално осигурање војних осигураника да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених месечних износа припадајућих пензија, за период од 1. јануара 2008. године до 31. октобра 2010. године, исплати опредељени новчани износ, са одговарајућом законском затезном каматом, док је у преосталом делу побијана пресуда укинута и враћена на поновни поступак. У образложењу другостепене пресуде је, поред осталог, наведено: да је Одлуком Уставног суда Уж-686/2012 од 31. јануара 2013. године усвојена уставна жалба подносиоца, овде тужиоца, и утврђено да је пресудама Основног суда у Новом Саду П1. 7872/2010 од 23. септембра 2011. године и Вишег суда у Новом Саду Гж1. 130/11 од 16. децембра 2011. године повређено право тог лица на правично суђење зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава, те је Вишем суду у Новом Саду наложено да у остављеном року понови поступак по жалби изјављеној против пресуде Основног суда у Новом Саду П1. 7872/2010 од 23. септембра 2011. године; да је Виши суд у Новом Саду поводом наведене одлуке Уставног суда поново испитао побијану пресуду и нашао да је првостепена пресуда у делу којим је одбијен тужбени захтев, којим је тражена накнада штете на име разлике између исплаћених и припадајућих износа пензија, донета уз погрешну примену материјалног права. Другостепени суд је и у овом предмету преузео оцене и ставове изнете у наведеној одлуци Уставног суда.

4.2. Уставни суд је извршио увид и у пресуде Апелационог суда у Нишу Гж. 1284/13 од 27. јуна 2013. године и Вишег суда у Пироту Гж. 57/13 од 5. августа 2013. године, на које се такође позива подносилац уставне жалбе, те је утврдио следеће чињенице и околности од значаја за одлучивање у овој уставноправној ствари:

Апелациони суд у Нишу је 27. јуна 2013. године донео пресуду Гж. 1284/13, којом је одбио као неосновану жалбу туженог Фонда за социјално осигурање војних осигураника - Филијала у Врању и потврдио пресуду Основног суда у Врању П. 4178/12 од 20. марта 2012. године, којом је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да му исплати опредељени новчани износ на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених месечних износа припадајуће пензије, у периоду од 1. јануара 2008. године до 30. новембра 2010. године, са одговарајућом законском затезном каматом. Другостепени суд се у образложењу пресуде није изричито позвао на одлуке Уставног суда Уж-2666/2011 од 23. маја 2012. године и Уж-5287/2011 од 5. децембра 2012. године, али је, у потпуности преуевши ставове и оцене из тих одлука, нашао да је правилно првостепени суд применио материјално право када је усвојио тужбени захтев.

Виши суд у Пироту је 5. августа 2013. године донео пресуду Гж. 57/13, којом

је преиначио пресуду Основног суда у Пироту П. 2931/10 од 27. септембра 2012. године, у ставу првом и трећем изреке, тако што је обавезан тужени Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање запослених да тужиоцу исплати опредељени новчани износ на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених износа пензија, у периоду од 1. јануара 2008. године до 31. децембра 2010. године, са одговарајућом законском затезном каматом. Другостепени суд је оценио да је закључак првостепеног суда да се ванредно усклађивање пензија у износу од 11,06% не може применити на кориснике војних пензија, заснован на погрешној примени материјалног права. С обзиром на то да се на кориснике војних пензија почев од 1. јануара 2008. године примењују одредбе Закона о пензијском и инвалидском осигурању, које се односе на усклађивање пензија, другостепени суд је нашао да се и ванредно усклађивање пензија за 2007. годину у износу од 11,06% примењује на ову категорију осигураника.

5. Уставни суд сматра да је на овом месту неопходно указати на оцене и ставове које је заузео у досадашњој пракси у поступцима по уставним жалбама поднетим против правноснажних пресуда надлежног суда у управном спору и надлежног парничног суда; које су донете по захтевима војних осигураника за ванредно усклађивање пензија.

Одлуком Уставног суда Уж-2666/2011 од 23. маја 2012. године, са којом је у време доношења оспорене пресуде Управни суд био упознат, усвојена је уставна жалба Радоја Жарковића из Београда и утврђено да је пресудом Управног суда У. 22662/10 од 21. априла 2011. године повређено право тог лица на правично суђење зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава. У овој одлуци Уставни суд је изразио следеће правно становиште: „да се пензије војних осигураника од 1. јануара 2008. године усклађују по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, те да је Закон о пензијском и инвалидском осигурању једини општи акт на основу кога се тим корисницима могу вршити усклађивања пензије, па и предметно ванредно усклађивање од 11,06%. Поред тога, је оцењено да акт о усклађивању пензија, који доноси надлежни орган организације у којој се остварују права из пензијског осигурања, по својој природи није општи акт, већ акт техничко-спроведбеног карактера донет у поступку извршавања законом утврђених обавеза Фонда. Њиме се не уређују права и обавезе осигураника, већ се, сагласно начину и методу утврђеном законом, одређују конкретни проценти усклађивања пензија, на основу званичних статистичких података”.

Одлуком Уставног суда Уж-5287/2011 од 5. децембра 2012. године усвојена је уставна жалба Радомира Милосављевића из Ниша и утврђено

да је пресудом Вишег суда у Београду Гж. 2692/11 од 22. септембра 2011. године повређено право тог лица на правично суђење зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава. У тој одлуци Уставни суд је изразио следеће правно становиште: „пензије војних осигураника од 1. јануара 2008. године усклађују се по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, како је то прописано чланом 193. став 1. Закона о Војсци Србије. Одредбама члана 73. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању из 2005. године, изузетно од члана 21. тог закона, предвиђено је ванредно усклађивање пензија за 2006, 2007, и 2008. годину, од 1. јануара текуће године, под условима, на начин и у висини прописаној чланом 75. став 1, истог закона. Стога је Фонд за пензијско и инвалидско осигурање донео решење којим је извршено ванредно усклађивање пензија у 2008. години. Пензије и друга примања војних осигураника су морала бити усклађена по истој динамици и то по службеној дужности, а појединачна решења о усклађивању пензија и других примања морају бити донета само уколико војни осигураник то захтева. Дакле, издавање појединачног решења о усклађивању пензије није предуслов за исплату усклађене пензије, јер се усклађивање врши по службеној дужности”.

6. Одредбама Устава, на чију се повреду указује у уставној жалби, утврђено је: да су пред Уставом и законом сви једнаки, да свако има право на једнаку законску заштиту без дискриминације, да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета (члан 21. ст. 1, 2, и 3.); да свако има право да независан, непристрастан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за повратак поступка, као и о оптужбама против њега (члан 32. став 1.); да се јемчи једнака заштита права пред судовима и другим државним органима, имаоцима јавних овлашћења и органима аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, те да свако има право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву, обавези или на закону заснованом интересу (члан 36.); да се пензијско осигурање уређује законом и да се Република Србија стара о економској сигурности пензионера (члан 70.).

За одлучивање о овој уставној жалби од значаја су и одредбе следећих закона:

Одредбама члана 261. Закона о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ,

бр. 43/94, 28/96, 44/99, 74/99, 3/02 и 37/02 и „Службени лист СЦГ“, бр. 7/05 и 44/05) било је одређено да се пензије усклађују у односу на плате професионалних војника и да прописе о усклађивању пензија на основу овог члана доноси савезни министар за одбрану. Наведене законске одредбе престале су да важе на основу одредбе члана 197. став 2. Закона о Војсци Србије, који је ступио на снагу 1. јануара 2008. године.

Одредбом члана 193. став 1. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09 и 101/10) прописано је да се усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу, врши по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Одредбом члана 21. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС, број 85/05) измењен је члан 80. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, којим је уређен начин усклађивања пензија, па је одређено да се пензија од 1. априла и 1. октобра текуће године усклађује, на основу статистичких података, са кретањем трошкова живота на територији Републике у претходних шест месеци. Одредбама члана 73. наведеног Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању предвиђено је да се за 2006, 2007 и 2008. годину пензије, изузетно од члана 21. тог закона, усклађују са процентом раста трошкова живота и процентом раста, односно пада зараде. Сагласно одредби члана 75. став 1. истог закона, уколико просечан износ пензије корисника у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике у претходној години, пензије ће се ванредно ускладити од 1. јануара текуће године, за процнат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплаћених у претходној години. Према ставу 2. тог члана закона, ово ванредно усклађивање може се примењивати најдуже три године од дана почетка примене овог закона.

Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање 01 број 181-431/08 од 25. јануара 2008. године извршено је ванредно усклађивање пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008. године и одређено, поред осталог, да се пензије усклађују за 11,06%, а да ће се исплата усклађене пензије и новчаних накнада по овом решењу вршити од 1. јануара 2008. године.

7. Разматрајући основаност навода уставне жалбе о повреди права на правично суђење из члана 32. став 1.

Устава и члана 6. став 1. Европске конвенције, Уставни суд је констатовао да је одредба члана 6. став 1. Европске конвенције суштински истоветна одредби члана 32. став 1. Устава, те да Суд оцену навода о повреди права на правично суђење врши у односу на члан 32. став 1. Устава.

Подносилац уставне жалбе повреду права на правично суђење из члана 32. став 1. Устава заснива на тврдњи да је Управни суд у оспореној пресуди „заобишао“ изричиту законску одредбу и општеобавезујуће правне ставове Уставног суда изражене у Одлуци Уж-2666/2011 од 23. маја 2012. године, према којима се положај војних пензионера почев од 1. јануара 2008. године не може разликовати од положаја осталих корисника пензија, када је реч о свим усклађивањима пензија.

Оцењујући ове наводе уставне жалбе са становишта одредбе члана 32. став 1. Устава, овај суд је имао у виду да се уставна гаранција наведеног права, поред осталог, састоји у томе да одлука суда о нечијем праву или обавези мора бити донета у поступку који је спроведен у складу са важећим процесним законом, применом релевантног материјалног права и образложена на уставноправно прихватљив начин, јер би се у противном могло сматрати да је производ произвољног и правно неутемељеног становишта поступајућег суда.

Уставни суд констатује да су првостепени и другостепени управни органи у образложењима својих одлука навели различите разлоге због којих су нашли да се подносиоцу уставне жалбе не може признати право на ванредно усклађивање пензија у висини од 11,06%, почев од 1. јануара 2008. године. Наиме, првостепени орган је одбио као неоснован захтев подносиоца за ванредно усклађивање пензије, јер је оценио да се наведено усклађивање пензија односи на 2007. годину и да се исто не може применити на усклађивање војних пензија. Са друге стране, другостепени орган је одбио жалбу подносиоца јер је оценио да корисници војних пензија не испуњавају законске услове за ванредно усклађивање пензија, имајући у виду да је математичким обрачуном утврђено да је просечан износ војне пензије исплаћене у 2007. години био већи од 60% од износа просечне зараде исплаћене у тој календарској години.

Уставни суд даље констатује да је Управни суд у оспореној пресуди у потпуности прихватио као правилне и на закону засноване разлоге дате у образложењу другостепеног решења, иако се другостепени орган није изричито изјаснио о неприхватљивости разлога који се наводе у образложењу првостепеног решења - према којима нема правног основа за ванредно усклађивање војних пензија. Из тога произлази да се Управни суд није оградио од става првостепеног органа да се ванредно усклађивање пензија извршено за 2007. годину не може применити на

кориснике војних пензија, који се у 2007. години нису налазили у систему пензијског и инвалидског осигурања. У том смислу, Уставни суд налази да образложење оспорене пресуде не садржи довољно јасне и одређене разлоге на којима се заснива оцена о законитости коначног решења другостепеног органа. Са једне стране, Управни суд је нашао „да се ванредно усклађивање пензија које је извршено за кориснике пензија код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање не односи на кориснике војних пензија“. Са друге стране, тај суд је оценио да подносилац уставне жалбе не испуњава законске услове за ванредно усклађивање пензија, јер је износ просечне војне пензије исплаћене у 2007. години био већи од 60% од износа просечне зараде исплаћене у тој календарској години. Стога се не може сматрати да је правно утемељен приступ Управног суда који се најпре изјашњава о томе да се ванредно усклађивање пензија у висини од 11,06% не односи на кориснике војних пензија, а потом да се упушта у оцену испуњености законских услова за ванредно усклађивање пензија те категорије осигураника. Ово поготово имајући у виду да је Управни суд раније у низу пресуда поводом којих је Уставни суд усвајао уставне жалбе за разлику од оспорене пресуде, стао на становиште да су неприхватљиви разлози управних органа да нема правног основа за ванредно усклађивање војних пензија.

Уставни суд указује да подносиоцима уставне жалбе мора бити јасно зашто они у специфичним околностима свог случаја испуњавају или не испуњавају услове за остваривање одређеног права или правног интереса, што подразумева дужност управних органа, а посебно Управног суда, да наведу прецизне и непротивречне разлоге на којима заснивају оцену о постојању претпоставки за примену меродавних прописа.

Надаље Уставни суд примећује да је у делу образложења оспорене пресуде у коме се интерпретирају наводи тужбе, изостављено позивање подносиоца уставне жалбе на ставове Уставног суда о спорним правним питањима која се тичу наведеног ванредног усклађивања пензија, што може упућивати на закључак да је то учињено са циљем да би изостала оцена тог битног навода тужбе. С тим у вези, Уставни суд констатује да се Управни суд у оспореној пресуди није позвао на Одлуку Уставног суда Уж-2666/2011 од 23. маја 2012. године, нити на правна схватања изражена у тој одлуци, већ се ограничио на изношење разлога паушалне природе да овакви наводи тужбе нису од утицаја на другачију одлуку у овој управној ствари.

Полазећи од раније изложених правних схватања Уставног суда, а испитујући да ли је нови правни став доносиоца оспорене судске одлуке

образложен на уставноправно прихватљив начин, Уставни суд у овом предмету посебно наглашава да се испуњеност законских услова за признавање права на ванредно усклађивање пензија није могла одвојено ценити у односу на војне осигуранике, јер су пензије остварене до 1. јануара 2008. године, као и оне остварене после тог датума, морале бити усклађене на исти начин, под истим условима и у истој висини као и пензије корисника у осигурању запослених. Стога, чињеница да се ванредно усклађивање пензија односило на 2007. годину у којој су војни осигураници били у посебном систему социјалног осигурања у оквиру режима Закона о Војсци Југославије, није смела утицати на обавезу надлежног Фонда да по службеној дужности, изврши ванредно усклађивање пензија војним осигураницима у истом проценту као и корисницима пензија у осигурању запослених. Околност да приликом одређивања конкретног процента ванредног усклађивања пензија нису били узети у обзир износи војних пензија исплаћени у 2007. години, није давала основа другостепеном органу и Управном суду да посебно цене постојање законских услова за ванредно усклађивање пензија само за категорију војних осигураника, имајући у виду (да) су ти корисници пензија у погледу права на усклађивање пензија почев од 1. јануара 2008. године били укључени у општи систем пензијског и инвалидског осигурања.

С обзиром на изложено, Уставни суд је оценио да у предметном управном спору који је окончан оспореном пресудом није спроведена адекватна контрола законитости управног акта и да заузети правни став суда није образложен на начин који се може сматрати уставноправно прихватљивим, чиме је повређено право подносиоца на правично суђење зајемчено чланом 32. став 1. Устава. Стога је Уставни суд, сагласно одредби члана 89. став 1. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“, бр. 109/07, 99/11 и 18/13 - УС), усвојио уставну жалбу изјављену против пресуде Управног суда У. 10614/13 од 25. септембра 2013. године, одлучујући као у првом делу тачке 1. изреке.

8. Разматрајући наводе и разлоге уставне жалбе са становишта одредбе члана 36. став 1. Устава, Уставни суд је имао у виду да захтеви правне сигурности и заштите легитимних очекивања учесника у поступку не подразумевају право на усталену судску праксу (Европски суд за људска права, одлука у предмету *Unidic protivу Француске*, од 18. децембра 2008. године, став 74.). Међутим, дужност Суда је да обезбеди да принцип правне сигурности буде поштован у случају када правичност поступка и владавина права изискују од њега да интервенише, како би се окончала несигурност створена противречним пресудама које су донели различити судови о

истом правном питању. Циљ правне сигурности којој тежи суд мора се ипак следити, уз дужно поштовање самосталности у доношењу одлука и независности редовних судова (Европски суд за људска права, *Nejdet Sahin u Perihan Sahin protivу Турске*, 13279/05, од 20. октобра 2011. године, став 84.).

Приликом оцено навода подносиоца о различитом поступању Управног суда у оспореној пресуди и парничних судова у пресудама које су достављене као докази о повреди означеног уставног права, Уставни суд је најпре нашао да би доношење различитих одлука у истој или битно сличној правној ситуацији од стране редовних судова у парничном поступку и управних органа у управном поступку, односно суда у управном спору, могло довести до повреде права на једнаку заштиту права пред судовима и другим државним органима из члана 36. став 1. Устава. (У вези различите праксе парничних судова и суда у управном спору видети Одлуку Уставног суда Уж-2822/2010 од 22. децембра 2010. године).

У том смислу, Уставни суд је испитивао да ли у конкретном случају постоји идентитет чињеничног и правног стања у управном спору окончаном оспореном пресудом Управног суда и у парницама које су окончане пресудама надлежних другостепених судова достављених уз уставну жалбу, те да ли су суд у управном спору и парнични судови донели другачије одлуке о основаности тужбе, односно тужбених захтева у тим предметима.

Уставни суд констатује да је пред судовима у Републици Србији вођен, као и да је у току, велики број поступака поводом захтева војних осигураника - корисника војних пензија за ванредно усклађивање пензија у висини од 11,6% почев од 1. јануара 2008. године. При томе се судска заштита војних пензионера може остварити било у парничном поступку пред судовима опште надлежности по тужбеним захтевима за накнаду материјалне штете због мање исплаћених месечних износа пензија у проценту од 11,06% почев од 1. јануара 2008. године, или, као у конкретном случају, у управном спору по тужби против коначног решења надлежне организације у којој се остварују права из пензијског и инвалидског осигурања, којим је одбијен захтев за усклађивање пензије од 11,06% почев од 1. јануара 2008. године.

Имајући у виду да се ради о суштински истоврсним захтевима корисника војних пензија, Уставни суд је закључио да у посматраним предметима неспорно постоји битно слична чињенична и правна ситуација. При томе, Управни суд је у низу пресуда које су донете након што је Уставни суд усвојио уставну жалбу у предмету Уж-2666/2011, заузео нови правни став о праву војних осигураника на ванредно усклађивање пензија, али којим се у погледу исхода управног спора није

одступило од раније судске праксе тог суда која је водила одбијању тужби корисника војних пензија. Са друге стране, надлежни парнични судови су, полазећи од оцена и ставова заузетих у референтним одлукама Уставног суда, оценили да војни осигураници имају право на накнаду штете због неизвршеног ванредног усклађивања пензија, што је имало за правну последицу: усвајање њихових тужбених захтева.

У ставни суд указује на то да није надлежан да као инстанциони суд преиспитује закључке и оцене надлежних судова у погледу тумачења одредаба меродавног права, из чега проистиче да његова улога није да се бави недоследностима судске праксе и да интервенише када једноставно постоје противречне судске одлуке. Није искључено да два различита суда, као у конкретном случају суд у управном спору и парнични суд, испитујући посебне предмете у оквиру својих надлежности, дођу до другачијих, али рационалних и образложених закључака у погледу истог правног питања које је покренуто идентичном чињеничном ситуацијом. Стога тумачење одредаба меродавног права у оспореној судској одлуци, колико год се оно подносиоцу уставне жалбе чинило неправичним уј односу на тумачења која су усвојили други судови у достављеним судским одлукама, не мора, само по себи, указивати на повреду означеног уставног права.

Међутим, иако у конкретном случају оспорена пресуда Управног суда није донела у извршењу одлуке Уставног суда, Уставни суд напомиње да је Управни суд у време доношења оспорене пресуде био упознат са оценама и ставовима Уставног суда о спорном правном питању ванредног усклађивања пензија војних осигураника. Штавише, подносилац уставне жалбе се у тужби у управном спору позвао на „општеобавезујуће правне ставове заузете у бројним одлукама Уставног суда“, што је Управни суд у оспореној пресуди пропустио уопште да помене, а потом и да на адекватан начин оцени.

Полазећи од околности случаја које су утврђене у овом уставносудском поступку, Уставни суд сматра да примена новог правног става

Управног суда начелно има за последицу наступање правне несигурности корисника војних пензија у остваривању њиховог права на ванредно усклађивање пензија. Овакав закључак Уставног суда се заснива на следећим разлозима: прво, број корисника војних пензија који захтевају и на које се може односити ванредно усклађивање пензија за 2007. годину је велики (у питању је више хиљада корисника); друго, до примене новог правног става Управног суда (јул 2013. године) дошло је у моменту када су парнични судови (март 2013. године) већ почели да усвајају тужбене захтеве корисника војних пензија, и у

случају када нису поступали и одлучивали у извршењу одлука Уставног суда; треће, примена правног става која има за последицу одбијање свих тужби у управном спору корисника војних пензија, иако се истоврсни тужбени захтеви те категорије пензионера правноснажно усвајају у парничном поступку, несумњиво се одражава на легитимна очекивања корисника војних пензија, као посебно осетљиве категорије лица којима су примања из пензијског и инвалидског осигурања често је чини извор прихода.

С обзиром на изложено, Уставни суд је утврдио да су Управни суд и судови у идентичној чињеничној и правној ситуацији донели различите одлуке о основаности тужбе, односно тужбених захтева и да је на тај начин Управни суд подн осироца уставне жалбе, одбијајући његову тужбу, довео у битно различит положај; од онога у коме су били тужиоци чији су тужбени захтеви усвојени у парничним поступцима окончаним пресудама Вишег суда у Новом Саду Гж1. 54/13 од 22. маја 2013. године, Апелационог суда у Нишу Гж. 1284/13 од 27. јуна 2013. године и Вишег суда у Пироту Гж. 57/13 од 5. августа 2013. године. Из изнетих разлога, Уставни суд је оценио да је оспореном пресудом Управног суда У. 10614/13, од 25. септембра 2013. године повређено право подносиоца уставне жалбе на једнаку заштиту права, те је уставну жалбу и у овом делу усвојио, сагласно одредби члана 89. став 1. Закона о Уставном суду, одлучујући као у првом делу тачке 1. изреке.

9. Имајући у виду природу учињене повреде уставног права у конкретном случају, Уставни суд је, на основу одредбе члана 89. став 2. Закона о Уставном суду, оценио да се отклањање штетних последица подносиоцу уставне жалбе у овом уставносудском поступку може остварити једино поништавањем пресуде Управног суда У. 10614/13 од 25. септембра 2013. године и одређивањем да се у поновном поступку донесе нова одлука по тужби подносиоца уставне жалбе поднетој против решења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање - Дирекција Фонда, Београд, број 01-02/181.6.3 2114/13 од 28. маја 2013. године, одлучујући као у тачки 2. изреке.

10. Имајући у виду претходно утврђене повреде права подносиоца уставне жалбе на правично суђење и на једнаку заштиту права, Уставни суд није посебно ценио наводе о повреди начела забране дискриминације из члана 21. ст. 1, 2. и 3; Устава. Такође, Суд налази да нису наведени конкретни чињенично и правно утемељени разлози којима се образлажу повреде начела заштите људских и мањинских права и слобода из члана 22. Устава и права на правно средство из члана 36. став 2, Устава, већ се тврдње о њиховој повреди образлажу истим наводима као и повреда права

на једнаку заштиту права из члана 36. став 1. Устава. Стога је Уставни суд одбацио уставну жалбу у овом делу, одлучујући као у другом делу тачке 1. изреке, сагласно одредби члана 36. став 1. тачка 7) Закона о Уставном суду.

11. Разматрајући захтев подносиоца уставне жалбе за накнаду трошкова поступка пред Уставним судом, Уставни суд указује да нема услова за одређивање тражене накнаде трошкова, у смислу одредбе члана 6. став 2. Закона о Уставном суду.

Наиме, наведеном одредбом Закона је прописано да учесници у поступку сами снесу своје трошкове. С тим у вези, одредбом члана 83. став 1. Закона о Уставном суду је прописано да свако (пословно способно) лице, уз испуњеност и других услова, може изјавити уставну жалбу (и предузимати друге радње у поступку), што истовремено значи и да није обавезно да те радње предузима преко пуномоћника, укључујући и пуномоћника адвоката. Поред тога, Уставни суд указује и да је одредбом члана 45. Пословника о раду Уставног суда („Службени гласник РС“, број 103/13) предвиђено да се не одбацују поднесци којима се покреће поступак пред Уставним судом и када исти не садрже податке неопходне за вођење поступка или имају друге недостатке који онемогућавају поступање у предмету, већ се подносиоцу даје могућност да те недостатке накнадно отклони. Такође, Уставни суд лицима која желе да изјаве уставну жалбу, пружа својеврсну правну помоћ кроз установљени образац уставне жалбе и писано упутство за попуњавање обрасца уставне жалбе, који су доступни посредством интернет странице Уставног суда или се на захтев достављају заинтересованом лицу.

12. С обзиром на изложено, Уставни суд је, на основу одредаба члана 426 став 1. тачка 1), члана 45. тачка 9) и члана 46. тачка 9) Закона о Уставном суду, као члана 89. Пословника о раду Уставног суда, донео Одлуку као у изреци.

13. Уставни суд је, сагласно одредби члана 49. став 2. Закона о Уставном суду, одлучио да се ова одлука објави у „Службеном гласнику Републике Србије“ имајући у виду значај који има за заштиту Уставом гарантованих људских права.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Драгиша Б. Слијепчевић, с.р

Разговор недеље: Небојша Родић, министар одбране

СРБИЈА НЕ КЛИЗИ У НАТО

Више војника на добровољном служењу војног рока, отворићемо касарне у Зрењанину и Пожеги. – Без договора са алијансом о радару на Копаонику

Многи су били изненађени што је недавно у делегацији Владе Србије која је дошла у Лепосавић, када је договорана интеграција припадника МУП-а Србије у Косовску полицију који ће на северу покрајине бити под командом српског регионалног команданта, био и министар одбране Небојша Родић. Међутим, за оне који га познају, то није била новост – овај ненаметљиви функционер заправо веома често борави на Космету, што службено, што приватно.

„За прошлог Светог Саву био сам у Призрену, тај град доживљавам као Јерусалим“, каже Родић који је у то време био директор БИА.

Тачно је оно што се прича о њему – заказује састанке и у шест ујутру.

Службени стан који по функцији припада министру одбране не користи, већ је то право уступио генерал-мајору Ранку Живаку, команданту ВиПВО, који је упркос високој функцији коју годинама обавља до тог тренутка био подстанар. Завео је мере штедње – дневнице су мање него у другим сегментима државне управе, путовања у Европи су ограничена на 48, а у државама бивше Југославије на 24 сата. Француског министра одбране Жана Ива ле Дријана, који се није децидирано изјашњавао о позиву да посети Србију следеће године, на стогодишњицу Првог светског рата, Родић је успео да убеди да обећа долазак – када му је рекао да је управо Француска била тема његовог матурског рада. Са хрватским колегом Антом Котромановићем договорио се да српски рониоци одлазе на Јадран на тренинг, а хрватски падобранци да дођу на заједничку обуку у 63. падобрански батаљон у Нишу.

Министар Родић трећину радног времена посвећује решавању компликованих проблема у вези са војном имовином, али му је упркос томе жеља да се уштеде средства којима би се изградиле касарне у Зрењанину и Пожеги. Ретко даје интервјуе, а за „Политику“ говори о међународној војној сарадњи и актуелним проблемима са којима се суочава Министарство одбране.

Да ли Србија лагано „клизи“ у НАТО – због чега је војна сарадња са државама НАТО-а далеко интензивнија него са Ру-

Небојша Родић

сијом или другим државама изван алијансе?

–Мислим да је створена, и да се и даље одржава, потпуно погрешна слика у јавности у вези са питањем сарадње Србије и Северноатлантског савеза, нарочито са становишта, како ви кажете, „да Србија лагано 'клизи' у НАТО“. Европске интеграције јесу један од најважнијих приоритета у раду Владе Србије, и у оквиру тих интеграција и питања у вези с безбедношћу Србије, најшире схваћено, имају веома важно место.

Али, нити Србија „клизи“ у НАТО, нити њена сарадња с Руском Федерацијом, на свим питањима, па тако и у вези са питањем одбране и безбедности, поприма облике нижег приоритета и интензитета, напротив. Нити, пак, чињеница да смо институционализовали сарадњу и активно учествујемо у Европској одбрамбеној агенцији (EDA), да смо одступили од нашег темељног, стратешког опредељења – а то је војна неутралност у односу на постојеће војне савезе.

Међутим, сходно нашој европској спољнополитичкој оријентацији у целини, као државног приоритета највишег реда – и Министарство одбране својим активностима доприноси да у процесу придруживања Европској унији оружане снаге Србије испуне све нужне предуслове да се тај стратешки посао што брже и и успешније оконча. У том смислу треба посматра-

ти и наше тренутно учешће у осам мировних мисија у свету, од чега шест у снагама Уједињених нација и две у оквиру доприноса за управљање кризама у оквиру снага Европске уније.

Много се говорило о набавци модерних авиона „миг 29 М/М2“. Докле се одмакло са склапањем тог посла?

–Коначна одлука о куповини вишенаменог авиона за Војску Србије је велики и врло озбиљан стратешки пројекат. Тачно је да је авион „миг 9М/М2“ један од вишенамених авиона чије карактеристике задовољавају потребе нашег ваздухопловства и чија куповина се разматра. Тај процес је у току, он има своје фазе, своју обавезујућу динамику, и ја верујем да ће бити реализован, у светлу разговора које смо водили с господином Шојгу-ом, током његове недавне посете Србији.

Медији су извештавали о стварању заједничке ПВО у региону. Да ли је враћање војног радара на Копаоник тема у разговорима с представницима НАТО-а?

Министарство одбране учествовало је, као посматрач, на самом почетку покретања иницијативе „Регионални балкански приступ за изградњу заједничких способности противваздухопловне одбране“ (Balkans Regional Approach to Air Defence – BRAAD), 2010. године под окриљем Међународног секретаријата НАТО-а. Иницијатива је резултат заједничког напора НАТО-а и партнерских земаља усмереног на изградњу способности балканских земаља у области противваздухопловне одбране. Суштина иницијативе јесте обједињавање појединачних набавки радарских средстава за заинтересоване државе Балкана, са циљем средњорочне модернизације средстава противваздухопловне одбране, кроз знатно смањење трошкова набавке због њеног квантитета. Интерес за набавку радарских средстава на тај начин исказале су Босна и Херцеговина, Црна Гора и Македонија. С обзиром на то да Србија преговара са Русијом о модернизацији ваздухопловства и противваздухопловне одбране, где би поред авиона били укључени и ракетни системи и друга опрема, Министарство одбране тренутно није заинтересовано за набавку радарских средстава у оквиру програма BRAAD.

Важно је напоменути да то ни у ком случају није схваћено као слабљење подршке Србије јачању регионалне сарадње, у чему смо, напротив, уложили нове напоре. За враћање радара на Копаоник могу рећи да јесте тема разговора с НАТО-ом, али обострано прихватљиво решење још није нађено.

Да ли је Министарство одбране констатовало неке неправилности, или кривично дело, у великом послу набавке система везе спроведеном пре неколико година, о којем „изо-

*Доказ виталности српске војне индустрије:
са сајма наоружања и војне опреме „Партнер 2013“*

Кола” пишу неки дневни листови?

Према налазима Министарства одбране, у набавци телекомуникационе опреме за интегрисани систем веза, 2007. године, постоји сумња да је било кршења одређених процедура и непоштовања прописаних услова за

набавку. Предмет је достављен Вишем јавном тужилаштву у Београду, ради кривичног судског процеса. Јасно је да Министарство одбране сигурно неће толерисати кршење закона и неће бити заштићених ако се утврди њихова одговорност.

Да ли сте задовољни садашњим решењем служења војног рока, прети ли опасност да се због малог броја војника који се обучавају у односу на ранија времена Војсци Србије све више и више смањује резервни састав, односно дугорочно ослаби систем одбране земље?

Актуелност тог питања разрешена је Одлуком Народне Скупштине Републике Србије о обустави обавезе служења војног рока, од 1. јануара 2011. године, по којој се служење војног рока врши по принципу добровољности. Одмах да нагласим да смо више него задовољни одзивом добровољаца и већ размишљамо и о повећању упутних рокова, уместо садашња два годишње, и о повећању броја лица у једном упутном року. Сигуран сам да ће следеће године бити дупло више добровољаца него ове године. Оно што је посебно важно јесте то да Војска Србије има, поред бригаде са професионалним саставом, развијене и територијалне бригаде, према законским одредбама о испуњавању обавеза одбране. Уз то, ове године спроведен је амбициозан план обуке резервног састава, где је одзив скоро стопостотан, тако да професионализацијом војске одбрамбена спремност земље није доведена у питање.

Нешто мало дуже од годину дана били сте директор Безбедносно-информативне агенције и није било замерки на ваш рад. Како је дошло до тога да, тек што сте се условно речено ухватали на том месту, постанете министар одбране?

Седница Владе Србије

УСВОЈЕН ПЛАН ОДБРАНЕ

Влада Републике Србије усвојила је на седници одржаној 27. децембра План одбране Републике Србије.

План одбране Србије је најзначајнији документ о поступању у ванредним и ратним околностима у нашој земљи.

На тематској седници Владе Србије, одржаној у Генералштабу Војске Србије, План одбране Републике Србије члановима Владе представили су министар одбране Небојша Родић и начелник Генералштаба Војске Србије генерал Љубиша Диковић са сарадницима.

Понуду да будем министар одбране схватио сам као израз поверења које је први потпредседник владе Александар Вучић имао када је предлагао ко ће га заменити на овом месту. Наравно, и поверење председника Николића, као врховног команданта оружаних снага Републике Србије. То је, осим поверења и части, и одговорност и обавеза, као, уосталом и свакога на његовом радном месту. Свако је дужан да испуни оно што се од њега очекује, у овој ситуацији када треба свесрдно да радимо да нам у Србији буде боље.

За вас кажу да сте скандинавски тип политичара – да на посао долазите веома рано, и то бициклом?

Не знам да ли вам је та категоризација и типологија тачна, можда јесам српски политичар скандинавског типа – ако су то једини параметри који то одређују. Шалим се, наравно, али тачно је ово друго што сте поменули. На посао долазим доста рано, много пре него што је званично радно време у органима државне управе, не чинећи то зарад некаквих политичких поена, или да би се рекло како министар много ради, а радим свакодневно дуже него што је то такође регулисано правилником о радном времену, већ једноставно – имам такав биоритам одувек, а и волим да ујутро све детаљно осмислим, прецизирам, распоредим, да будем потпуно спреман. Што се бицикла тиче – да, неретко долазим на посао бициклом, и да се зна да то радим првенствено ради свог здравља. Овај посао подразумева много седења, разговора, преговора, договора и планирања, човек нема времена за физичке активности, тако да ми вожња бицикла добро дође. Радио сам то, долазио на посао бициклом, и на пословима које сам пре обављао, радим то више деценија, и не видим разлог да сада мењам своје навике. Бицикл желим да возим што дуже.

Милан Галовић

Фото Т Јањић Извор: Политика

Рат у Сирији није само регионална криза

У Либану, где се налази наш највећи контингент у мировним мисијама, на граници према Израелу дошло је до инцидента у којем је убијен израелски војник. У Малију, где ћемо слати војнике у мисију ЕУ, у самоубилачком нападу убијена су двојица припадника мировних снага. Да ли вас брине безбедност наших војника у мисијама?

Делимо забринутост због стања у Сирији, пре свега због жртава и расељавања милиона људи изван и унутар њене територије, што са становишта глобалне безбедности, при чему не мислим само на питање имиграната и људи који беже од ратних страхова, представља значајну безбедносну претњу и ризик. Брине и могућа ескалација сукоба, са несagleдивим последицама по тај регион, што би представљало још озбиљнију претњу безбедности, али не само на регионалном нивоу. Што се тиче нашег контингента у Либану, припадници Војске Србије за сада нису угрожени, а постоје прецизне и детаљне процедуре, и Уједињених нација и Војске Србије, за правовремено реаговање у таквој ситуацији, тако да је њихова безбедност стално под пуним надзором. Међутим, никада не треба заборавити да фанатици и екстремисти не познају националну припадност, за њих је важно разарање.

САД, међународне организације и њихов
утицај на међународне односе

ПОЛИТИКА СУКОБА И НАСИЉА

С обзиром на измењену структуру света у односу на стање од пре 20 година, у којем су на сцени неколико нових економско моћних земаља (Кина, Русија, Бразил и друге) у разним регионима света, позиција САД као још увек најјаче војне силе и њене амбиције владања светом, постале су реално неоствариве

Доктрина и стратегија америчке политике у хладноратовском периоду, познате као „Realpolitik“, тежишно је била идеолошки усмерена на обарање комунизма као бране за промену стратешке слике света и позиције САД у њему, са тежиштем и ослонцем на војну силу. „Realpolitik“ је у центар међународних односа стављао моћ, а не морална начела, јер моћ у политици и новац у економији чинили су основне јединице вредновања.

Политичка доктрина и стратегија међународних односа у војном делу „Realpolitik“ почивала је на равнотежи војне силе, чиме се обезбеђивала и одржавала хегемонистичка спољна политика Америке на међународном плану.

„Realpolitik“ је представљала образац америчке политичке филозофије и стратегије, у којој је руководећи принцип био – победити непријатеља безусловно и са идеолошким победом у првом реду.

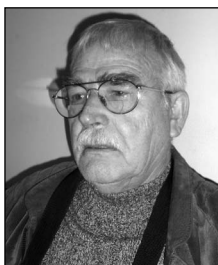
Реално, постојањем Источног блока као супротстављене суперсиле, хегемонистичке амбиције биле су регионално ограничене, јер су у њему САД виделе највећу препреку ширењу свог утицаја и доминације у свету, али и разлоге заостајања у неким областима унутрашњег развоја. Отуда и распад СССР-а и ВУ, пораз социјалистичког режима и пад комунизма, уз истовремено јачање НАТО-а уласком Источне Немачке и источноевропских земаља у НАТО и ЕУ, Запад сматра својом великом победом. Тако се, пре него што се и очекивало, створила могућност остваривања дугогодишњег циља америчке спољне политике – задобијање позиције једине суперсиле у свету и сна светског лидера, као контролора у политичкој, војној, дипломатској и економској области, креатора и управљача догађајима на међународној сцени.

Полигон за преобликовање света

Насталим глобалним геополитичким променама и донекле нарушеним међународним политичким поретком настао је вакуум, који је отворио питање политичког вођства у свету. Водећи кругови и актуелна водећа политичка структура у САД, сходно традиционалној хегемонистичкој политици, били су сагласни у ставу, потреби и одлучности преобликовања света по својим замислима, односно концепту новог светског поретка.

Нови светки поредак најављен је као концепт у коме ће бити свет отворених грани-

ПИШЕ:
генерал-пуковник
у пензији
Јеврем
М. Цокић

ца, слободних тржишта и трговине, колективне безбедности, мира, слободе и сарадње међу државама, народима и нацијама у свету.

Посматран из угла вредносног система своје земље, нови светски поредак је замисљен као поредак који ће САД омогућити слободну употребу војне силе без одобрења УН, спречавање стварања било какве и било где војне и економске, па тиме и политичке силе као ривала америчким интересима, и освајање тржишта за америчку робу и инвестиције и неограничену експанзију америчког капитала.

Концепт политике новог светског поретка осмишљен са далекосежним циљевима, усмереним првенствено ка Блискоисточном и северном простору Азије (Сибир) богатим енергетским сировинама и рудним богат-

ством, али је стицајем околности своју промоцију доживео у Заливском рату и грађанском рату на простору бивше СФРЈ у периоду од 1990. до 1995. године. При томе освајање територије и дугорочно физичко присуство оружаних снага САД на простору Блиског Истока није био коначни циљ, а готово не на простору бивше Југославије, који су само послужили као полигон за проверу концепта политике и стратегије новог светског поретка.

Разарање циљаних земаља изнутра

Међутим, све те назнаке у практичном спровођењу политике новог светског поретка од најаве до данас, показале су њену праву суштину, чија је врхунска вредност заправо култ насиља. То је агресивна, хегемонистичка, аморална и противправна, егостичка и монополистичка, неоимперијалистичка неолиберална политика, заснована на логици војне силе, државног терора и другим облицима принуде. То је дакле, нови светски поредак са САД као глобалним хегемоном и неприкосновеним ауторитетом на међународној сцени, са једним центром власти, без ослонца на промене у свету и цивилизацијске моралне норме.

У америчкој спољној политици нема фер плеја (термина познатог из стратегије нацистичке Немачке пре Другог светског рата), јер се у борби за постизање циља служе разним антицивилизацијским средствима и методама.

Наиме, део инструмената америчке спољне политике у борби са непријатељем представља тзв. прикривене акције као облик индиректне агресије, чија је суштина да се главни ударац непријатељу не задаје ударом споља неком војном операцијом, већ се разарање врши изнутра.

Међу таквим (прикривеним) акцијама спадају активности, као што су: ширење информација, дезинформација и пропаганде (независна федерална организација у САД, која руководи бројним ТВ и радио-станицама у свету); субверзије; организовање државних удара; ликвидација политичара и утицајних личности из јавног живота и обичних цивила. Од употребе наоружаних беспилотних летелица за ликвидацију људи у иностранству ван ратних зона, по одобрењу Владе САД, према процени Бироа истраживачког новинарства у Лондону од 2004. Године у 322 америчка напада у пакистану је погинуло између 2.486 и 3.188 људи. Цивила је страдало између 482 и 832 лица. Ту спада и пружање помоћи опозиционим круговима и дисидентним групама, посебно у области културе, науке и омладинским организацијама, али и помоћ владама и режимима чија је политика на линији интереса САД. Све те акције су јавно финансиране из државног буџета намењеног за специјалне операције, али се спроводе тајно и у синхронизацији са шпијунском делатношћу и исплаћивању преко разних фондова.

Табела 1				
ИЗДАВАЊЕ ИЗ БУЏЕТА ЗА НАОРУЖАЊЕ				
Држава	2006.год. сума	2011.година		
		сума	% повећања	% од БНП
САД	478.2	689.1	31	4.70
Кина	41.0	114.0	64	2.20
Француска	46.2	61.2	25	2.50
Велика Британија	48.3	57.4	16	2.70
Русија	21.0	52.5	60	4.30
Јапан	42.1	51.4	18	1.00
Немачка	33.2	46.8	30	1.40
Италија	27.2	38.3	30	1.80
Саудијска Арабија	25.2	39.2	36	1.20
Индија	20.4	36.0	44	1.80
Бразил		27.1		1.60
Аустралија		26.9		1.90
Јужна Кореја		26.5		2.90
Шпанија		25.5		1.10
Турска		25.0		2.70
Сума изражена у милијардама долара				
Новости, 13.11.2011. године				

Табела 2

МАРКИЦЕ ЗА ХРАНУ

Број	Увећање	Проценат
		14,5%
45		13,5%
40		12,5%
36		11,5%
32		10,5%
28		9,5%
		8,5
Година	Фебруар 2007.	Фебруар 2008.
	Фебруар 2009.	Фебруар 2010.
	Мај 2011.	

СНАП, "НОВОСТИ", јуни 2011. године

„Прикривене“ акције су противправне и имају за циљ утицање на супротну страну различитим каналима у војној, политичкој, научној и културно-просветној сфери, и готово на све поре друштвеног живота, све у циљу промена које су биле на линији политике САД, док је циљ шпијунаже – прикупљање података о делатности друге државе.

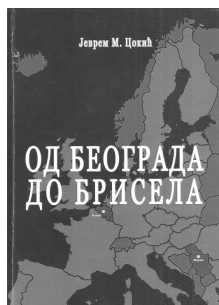
Да америчка спољна политика „прикривеним акцијама“ придаје веома велики значај, говори податак о јачању обавештајне делатности проширивањем шпијунске мреже, повећањем броја људи у Војнообавештајној агенцији. Наиме, према писању дневног листа „Вашингтон Пост“ ВOA ће за наредних пет година, од садашњих 50 повећати на 1.600 „специјалисти“ официра „сакупљача“, који ће се распоредити широм света, а посебно на истоку Азије. Прикупљањем и обрадом обавештајних података свих врста бави се укупно 1.271 владина организација и 1.931 приватна компанија, на око 10.000 локација у земљи. Приступ строго поверљивим подацима има 854.000 људи.

Перспектива новог светског поретка

Концепт новог светског поретка (НСП) представља суштину деструктивне, прљаве и аморалне контрадикторне међународне политике САД са НАТО и ЕУ као партнерима, која на сав глас пропагира борбу за мир, очување цивилизацијских тековина и вредности западне демократије, а истовремено води агресивне регионалне ратове (тренутно на простору Азије и Африке), проширује територију и зону блоковског утицаја на Исток, модернизује своје оружане снаге, јача НАТО и успоставља противракетни кишобран.

КАКО ДО КЊИГЕ

Најновију књигу „Од Београда до Брисела“ Јеврема М. Цокића, чије делове објављујемо у „Војном ветерану“, можете наручити путем телефона: 011/2647-993 | 064/9369-840.

мене новог светског поретка препознаје се став по коме САД своју глобалну безбедносну мисију могу остварити уз помоћ других земаља, које могу бити стављене у службу америчких интереса, што представља ризик и пружа могућности заобилажења и злоупотребе УН као камена темељца колективне безбедности. То Сједињеним Државама, под фирмом колективне безбедности даје могућности проширивања и јачања војног потенцијала, укључивањем других држава у борби за своје интересе на добровољној бази или применом мера принуде.

С друге стране, то даје могућност изолације и искључивања из међународне заједнице и кажњавања држава и народа непослушних следбеника америчке политике, и оспоравања и кажњавања нација које следе и бране богате тековине духовне и материјалне историјске вредности, традицију и културу. То значи да примена економских санкција, политичких притисака и условљавања представља успешан метод да националне државе растроје, а народ изложе патњи и присиле га да раскине са својом историјом. Дакле, непрекидно и дуго трпљење психолошког, моралног и материјалног терора и гажење људског достојанства, примораће народе да раскину са својом прошлошћу, прихвате стил и начин живљења на Западу и да се боре за очување вредности западне „демократије“, како би имали бољу будућност.

Слобода војног деловања

Свака и озбиљна и одговорна политика нормално треба и мора да се остварује полазећи од националних интереса, задојена моралним начелима и заснована на међународним правним нормама и општеприхваћеним правилима игре. Међутим, концепт нове светске политике врх администрације САД, заслепљен и опијен позицијом тренутно најјаче војне силе, вођен магичном речи профит, одбацио је сва цивилизацијска достигнућа из историје америчког народа по којима је Америка задобила епитет нови свет, а која реално гледано нису мала.

Међутим, нови поредак уствари не представља никакву новину у успостављању новог светског поретка. Ново је заправо само то што је на крају хладноратовског периода САД као једина преостала сила добила слободу војног деловања и остваривања своје хегемонистичке доминације променом односа снага у свету. Не само што НСП нема међународно признати правни легитимитет,

у насталим околностима Сједињене Америчке Државе поседују економске и политичке капацитете и моћи као подлоге за владање светом.

Наиме, агресивна хегемонистичка политика и борба за доминацију у свету, трка у наоружању (САД прва по издвајању за наоружање - 6 пута више од Кине, освајању тржишта и извоза „демократије“, све под фирмом „очувања мира и безбедности“, САД се економски исцрпљивала и западала у свеопшту кризу, управо захваљујући политици и стратегији новог светског поретка. Тако на унутрашњем плану САД данас има веома високи буџетски дефицит, близу 17 милијарди долара, пад индустријске производње (незапосленост око 9 одсто), стагнацију економије и образовања, нерешене социјалне проблеме, висок степен криминала, декадентну културу и зависност од порнографије, чему је допринела и економска криза (криза капитала) у свету, што све чини САД земљом на „заласку“ и далеко од најбоље на свету.

Први по броју грађана у затворима

Можда је унутрашња ситуацију у САД сликовито приказао Арон Соркин, аутор легендарних ТВ серија, у интервјуу датом новинару „Шпигла“, оповргавајући тврдњу о Америци као најбољој земљи, рекавши: „Апсолутно нема доказа који могу да подрже ту тврдњу. Седми смо у свету по писмености, 27. у математици, 22. у науци, 49. по животном веку, 187. по смртности деце и одојчади, трећи у просечном приходу домаћинства, четврти у радној снази и четврти у извозу. Предводимо свет само у три категорије: по броју грађана у затворима, броју одраслих који верују да су анђели стварни и по трошковима за одбрану...”

Податак да у земљи „среће и благостања“ на крају прве деценије 21. века више од 45,8 милиона корисника Програма додатне помоћи за снабдевање храном путем „маркица за куповину хране (око 150 долара по особи) за основно преживљавање. То значи сваки шести грађанин, с тим што се свакодневно број сиромашних увећава за 20.000 људи.

Дакле, наметнути и још увек актуелни светски поредак у коме срж чини униполаризам, милитаризам и империјализам у суштини потстављени у служби глобалних интереса мултинационалних и транснационалних корпорација и банака, у циљу богаћења већ богатих и осиромашивања већ две трећине сиромашних људи у свету, нови светски поредак нема могућност одржања као светског поретка и водеће улоге САД у свету.

С обзиром на измењену структуру света у односу на стање од пре 20 година у којем су на сцени неколико нових економско моћних земаља (Кина, Русија, Бразил и др.) у разним регионима света, позиција САД као још увек најјаче војне силе и њене амбиције владања светом, постале су реално неоствариве. Отуда и потреба преобликовања света и стварање новог светског поретка, али уз потпуни раскид са досадашњим моделом, што за међународну заједницу представља изазов и задатак 21. века.

Честитка поводом 50 година
Уставног суда Републике Србије

НЕМЕРЉИВ ДОПРИНОС ЗАШТИТИ ПРАВА

Председник УВПС Љубомир Драгањац упутио је председнику Уставног суда Србије др Драгиши Слијепчевићу честитку поводом 50 година од оснивања те правосудне институције и предстојећих празника:

„Поводом педесет година од оснивања Уставног суда Србије и успешног рада, честитамо Вам велики јубилеј.

Немерљив је допринос Уставног суда Републике Србије владавини права и заштити људских и мањинских права и слобода у нашој земљи.

Одлуке које сте донели по уставним жалбама војних пензионера директна су потврда независности, самосталности, суверене правде и допринос правној сигурности грађана Србије, нарочито ако их својим нечињем или непоступањем по одредбама закона и подзаконских аката угрожавају државне институције.

Радује нас да су се и највиши органи власти изјаснили да ће одлуке Уставног суда Републике Србије доследно поштовати и спроводити.

Вама и Вашим сарадницима, честитајући предстојеће новогодишње и божићне празнике, желимо нове успехе, здравље и лично задовољство”

Потраживања за неусклађени
део пензије од 11,06 одсто

НАПЛАЋЕНО 7,7 МИЛИОНА ДИНАРА

Из Дирекције Фонда ПИО, Сектор за односе са јавношћу, посредована је информација од јавног значаја која се односи на исплату неусклађеног дела пензија за 11,06 одсто, почев од 1.1. 2008. године. У тој информацији се наводи:

„Републичком фонду ПИО, Сектору за финансијске послове (у даљем тексту: Фонд) закључно са 30.11. 2013. године достављена су 32 извршна решења, од којих је 29 донео Први основни суд у Београду (на основу 22 правоснажне пресуде Основног суда у Новом Саду, 2 правоснажне пресуде Основног суда у Шапцу, 3 правоснажне пресуде Основног суда у Београду, 1 правоснажне пресуде Основног суда у Пироту и 1 правоснажне пресуде Основног суда у Смедереву) и по једно извршно решење донели су Основни суд у Новом Саду, Основни суд у Лозници и Основни суд у Врању.

По основу поменутих извршних решења принудном наплатом са подрачуна Фонда наплаћена су средства у износу од 7,7 милиона динара. Наведени износ се односи на главни дуг, камату, парничне и извршне трошкове.

Фонд не врши исплату по одлукама суда које се односе на усклађивање војних пензија за 11,06 одсто од 1.1.2008. године. Наведене одлуке се достављају Народној банци Републике Србије, Принудна наплата, Одељење за пријем, контролу и унос основа и налога, у Крагујевцу и реализује се принудном наплатом са подручја Фонда, на терет прихода Фонда (доприноса за пензијско и инвалидско осигурање).“

Обраћање председника УВПС директору РФ ПИО
у вези са усклађивањем војних пензија

ХИТНО УВЕЋАТИ ПЕНЗИЈЕ

Председник Удружења војних пензионера Србије Љубомир Драгањац упутио је 24. децембра писмо директору РФ ПИО госпођи Драгани Калиновић писмо следеће садржине:

„Корисници војних пензија којима нису ванредно усклађене – повећане пензије од 1. 1. 2008. године покренули су против тог Фонда више хиљада парница за накнаду штете због закинутог дела пензије и управних спорова ради трајног признавања права на предметно усклађивање пензије. Део парничних судова је правноснажно одбио те тужбене захтеве, а Управни суд је одбио тужбе у управном спору, па су оштећени војни пензионери против тих пресуда поднели уставне жалбе.

Све до сада решене уставне жалбе Уставни суд је усвојио и ожалбене пресуде, како парничних судова тако и Управног суда, поништио. Одлукама којима је усвојио предметне уставне жалбе, Уставни суд је утврдио да је војним пензионерима подносиоцима уставне жалбе повређено право на правично суђење и право на једнаку заштиту права, а у образложењу тих одлука заузео децидно правно становиште да и војни пензионери имају право на ванредно усклађивање – повећање пензија за 11,06 одсто од 1. 1. 2008. године и да је то морало бити учињено по службеној дужности, једнако као и за цивилне пензионере.

Према децидним одредбама члана 271. Устава Републике Србије и члана 104. Закона о уставном суду, државни и други органи којима су поверена јавна овлашћења дужни су да поштују и извршавају одлуке Уставног суда, па је то дужан чинити и тај Фонд.

Из напред изнетих разлога, у име више од 40.000 хиљада оштећених војних пензионера, захтевамо:

1) Да Републички фонд за ПИО неодложно ванредно усклади - повећа пензије корисницима војних пензија за 11,06 одсто од 1. 1.2008. године, на тако усклађене износе пензија аплицира сва досадашња усклађивања и тако утврђени износ пензије усклађује и исплаћује у будуће, и

2) Исплати износ закинутог дела пензије од 1. 1.2008. године до почетка исплате припадајуће пензије по закону.

Ако би се и могло прихватити да је досадашње незаконито поступање Фонда за ПИО последица погрешног, да не кажемо нестручног, тумачења релевантних прописа, сада, након наведених одлука Уставног суда, такво поступање Фонда у будуће било би свесно кршење прописа којима су уређена права из пензијског осигурања војних осигураника, што је кривично кажњиво по члану 163. Кривичног закона.

Као доказ наведеног, прилажемо Одлуке Уставног суда Уж-5287/2011, Уж-2666/2012 и Уж-8405/2013“.

Сусрет у Министарству
одбране

ОТВОРЕНО О ПРОБЛЕМИМА ВОЈНОГ ЗДРАВСТВА

Чланови извршног одбора УВПС мр Часлав Антић и Миле Глумац, 26. 12. 2013. године посетили су Министарство одбране, где су са замеником начелника Управе за војно здравство пуковником др. сци Угљешом Јовичићем, сагледали проблеме у вези са здравственом заштитом корисника војних пензија.

Том приликом закључено је да је на нивоу примарне здравствене заштите постигнут значајан напредак (служба хитне помоћи, кућно лечење, заказивање прегледа, однос особља итд.).

Секундарни ниво који се одвија у ВМЦ и болничко лечење је, уз неке карактеристичке проблеме и мањкавости у опреми, оцењено као задовољавајуће.

Они који су се лечили на клиникама ВМА имају високо мишљење о стручности, организацији рада и односу осо-

бља према лежећим пацијентима.

Међутим, на клиникама дијагностичко-поликлиничког центра још увек има нејасноћа у заказивању прегледа, неких дијагностичких процедура, поштовању приоритета, давању конзилијарних мишљења итд.

Последњих месеци снабдевање лековима је у успону, али се још увек за подизање у приватним апотекама оверава велики број рецепата. Тако су војне апотеке полупразне, а фонд СОВО није утрошио наменске паре за куповину. Самим тим намеће се и питање зашто је то тако?

Управа за војно здравство интервенисала је на код РФЗЗ да се војним осигураницима који здравствену заштиту остварују у цивилним здравственим установама та права указују по прописима фонда за СОВО која важе за војне осигуранике.

Разговарало се и о нацрту закона о здравственом осигурању војних осигураника, где постоје многе нелогичности. У циљу побољшања организације здравствене заштите, а после више интервенција УВПС, на радост КВП који живе на простору Бањице, активирана је амбуланта, где тренутно раде три лекара.

Др Часлав Антић

Иницијатива УВПС за доношење Правилника за материјалну помоћ пензионисаним војним осигураницима

ПРЕДЛОГ УПУЋЕН ФОНДУ ЗА СОВО

Поступајући по закључку Управног одбора Фонда за СОВО, Удружење војних пензионера Србије сачинило је Предлог правилника о употреби, условима и начину коришћења средстава за побољшање материјалног положаја пензионисаних војних осигураника и доставило га Управном одбору Фонда на даљи поступак.

Фонд за СОВО је 19. јула 2012. године преко Управе за војно здравство, добио мишљење компетентних организацијских јединица Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије у погледу наведеног Предлога правилника. Ни једна организацијска јединица МО и ГШ ВС није оспорила основаност и потребу доношења предметног Правилника, нити је дала битније примедбе на у Правилнику садржана решења. Међутим, иако је протекло више од десет месеци од када је доношење Правилника иницирано, рад на томе није настављен, вероватно из разлога што је у међувремену именован нови Управни одбор Фонда за СОВО (дана 14. марта 2012. године).

Нацрт Правилника о употреби, условима и начину коришћења средстава за побољшање материјалног положаја пензионисаних војних осигураника, који је усаглашен са примедбама и мишљењима организацијских јединица МО и ГШ ВС, достављен је уз предлог да Управни одбор што пре донесе предметни Правилник.

Правилник о стављању ван снаге Правилника о начину коришћења средстава Фонда за социјално осигурање војних осигураника, која се издвајају за опоравак корисника војне пензије, који је на снази од 1. јануара 2012. године, донет је кршењем процедуре прописане тада важећом Уредбом: непосредним стављањем на дневни ред Скупштине Фонда СОВО, без претходног разматрања и усвајања предлога за његово доношење од старне Управног одбора Фонда СОВО.

Доношењем напред наведеног Правилника прекршене су одредбе члана 82. Закона о изменама и допунама Закона о ПИО и члана 276. Закона о Војсци Југославије. Наиме, одредбом става 1. члана 82. Закона о ПИО прописано је да од 1. јануара 2012. године престају да важе одредбе члана 276. Закона о Војсци Југославије само у делу који се односи на пензијско и инвалидско осигурање, док су оне и даље на снази у погледу осталих права војних осигурани-

ка (здравствено осигурање и остала права из социјалног осигурања војних осигураника – опоравак, обезбеђивање станова и др.).

И новом, сада важећом Уредбом, једнако као и оном која је престала да важи 08. 1. 2012. године, прописано је право војних осигураника на материјално обезбеђење (чл. 3, 6. ст. 1. и 10. ст. 1. тач. 4. Уредбе). У том смислу изјаснила се и Правна управа Министарства одбране, актом инт. бр. 636-4/13 од 16.08.2103. године.

Сагласно напред изнетом, у буџету МО за 2014. годину су предвиђена средства из којих се може и мора алиментирати побољшање материјалног положаја војних осигураника, и то по економској класификацији: Дотације организацијама обавезног социјалног осигурања – 511.739.000 динара и Накнаде за социјалну заштиту из буџета – 277.584.000 динара.

Предлогом Правилника битно су поштрени услови за доделу помоћи за побољшање материјалног положаја корисника права, тако да би она била додељивана само онима којима је неопходна и до износа за то планираних и реално доступних средстава.

Укидање права на материјалну помоћ довело је до угрожавања егзистенције пензионисаних војних осигураника најнижих чинова и великог незадовољства војних пензионера у целини. То незадовољство и негативне политичке тензије су нарочито потенцирани чињеницом да су званичници Владе јавно обећали да интегрисање војних осигураника у Фонд ПИО неће довести до укидања њихових осталих права из социјалног осигурања, а то обећање је прекршено већ првог дана интегрисања пензионих фондова.

Ради ублажавања напред наведених негативних последица, Удружење је из чланице свог чланства формирало средства солидарности, из којих је додељивана једнократна новчана помоћ најугроженијим војним пензионерима који су чланови удружења. У периоду од 1. 1.2012. године до данас та помоћ је додељена за 432 наша члана, у укупном износу од 16.216.000,00 динара, а просечни појединачни износ те помоћи био је 37.500,00 динара. Међутим, без икакве помоћи је око 30 одсто угрожених војних пензионера који нису чланови овог Удружења.

ском и инвалидском осигурању, у којем је, у члану 80 а, регулисано усклађивање пензија закључно са 2016. годином, према следећем:

- у априлу 2014. године повећаће се за 0,5 одсто;
- у октобру 2014. године повећаће се за 1 одсто;
- у априлу 2015. године повећаће се за 0,5 одсто;
- у октобру 2015. године повећаће се за 0,5 одсто;
- у априлу 2016. године повећаће се за 0,5 одсто.

Измена Закона о пензијском и инвалидском осигурању

КАКО ЋЕ СЕ УСКЛАЂИВАТИ ПЕНЗИЈЕ

Народна скупштина Републике Србије на Шестој седници Другог редовног заседања у 2013. години, 6. децембра 2013. године донела је Закон о изменама Закона о пензиј-

Додела солидарне и хуманитарне помоћи у новембру 2013. године РЕШЕНО 30 ЗАХТЕВА

На основу Правилника о начину коришћења средстава солидарности за пружање помоћи члановима Удружења војних пензионера Србије, а који се примењује од 1. септембра 2013. године, Изврши одбор је на седници одржаној 3. децембра 2013. године, разматрао захтеве достављене у септембру 2013. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи и то за:

Захтеви из септембра 2013. године А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника
ОпОр Ниш за СД: 36.000,00 - по члану 6.227,90 динара,
ОпОр Зајечар за МД: 36.000,00 - по члану 6.286,11 динара,
ОпОр Панчево за СБ: 32.000,00 - по члану 6.381,85 динара,
ОпОр Нови Београд за КМ: 36.000,00 - по члану 6.401,02 динара,
ОпОр Нови Сад за СС: 36.000,00 - по члану 6.616,94 динара,
ОпОр Нови Београд за НМ: 36.000,00 - по члану 6.755,08 динара,
ОпОр Зајечар за ЈП: 29.000,00 - по члану 7.143,01 динара,
ОпОр Младеновац за НН: 36.000,00 - по члану 7.516,31 динара,
ОпОр Младеновац за ТР: 32.000,00 - по члану 7.751,27 динара,
ОпОр Ниш за ВГ: 32.000,00 - по члану 7.766,76 динара,
ОпОр Палилула за НД: 32.000,00 - по члану 7.87,29 динара,
ОпОр Ниш за КВ: 32.000,00 по члану 7.956,46 динара,
ОпОр Краљево за МС: 29.000,00 - по члану 8.411,37 динара,
ОпОр Ниш за ТБ: 32.000,00 - по члану 8.648,71 динара,
ОпОр Вождовац за БМ: 36.000,00 - по члану 8.613,40 динара,
ОпОр Нови Београд за ХИ: 29.000,00 - по члану 8.713,54 динара,
ОпОр Младеновац за ЈС: 32.000,00 - по члану 9.475,03 динара,
ОпОр Ниш за РС: 32.000,00 - по члану 9.500,13 динара,
ОпОр Ниш за ТЗ: 32.000,00 - по члану 9.717,04 динара,
ОпОр Панчево за ШС: 32.000,00 - по члану 9.806,52 динара,
ОпОр Горњи Милановац за АА: 36.000,00 - по члану 9.901,50 динара,
ОпОр Сремска Митровица за БД: 25.000,00 - по члану 10.470,76 динара,
ОпОр Ниш за ВН: 29.000,00 - по члану 10.378,19 динара,
ОпОр Младеновац за ЈГ: 32.000,00 - по члану 10.452,01 динара,
ОпОр Горњи Милановац за ТН: 29.000,00 - по члану 10.529,18 динара,
ОпОр Зајечар за АВ: 29.000,00 - по члану 10.613,10 динара,
ОпОр Ваљево за ДА: 20.000,00 - ванредно због пожара у стану.

Б) Рефундација прописаног учешћа по основу здравственог осигурања,

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника
ОпОр Нови Београд за ЖМ: 29.000,00 - партиципација трошкова лечења,
ОпОр Крагујевац за РД: 4.200,00 - купила лек,
ОпОр Панчево за МН: 6.200,00 - платила лек,
У септембру 2013. године укупно је достављено 56 захтева, а позитивно решен 30 захтева, од чега због материјалног стања 27, а три због рефундације прописаног учешћа по основу здравственог осигурања. Остали захтеви су одбијени јер не испуњавају услове из Правилника.

Извршни одбор

Годишња скупштина УВП Новог Сада

ПУТОКАЗ У ДАЉЕМ ДЕЛОВАЊУ

Милорад Орељ,
председник ГрО
УВП Новог Сада

У препуној сали новосадског Дома војске и уз присуство чланова, председника УВПС Љубомира Драгањаца и бројних гостију, на свечаном и радном скупу, анализиран је једногодишњи рад ГрО и обележен значајан јубилеј - двадесетогодишњица од формирања Градске организације УВП Новог Сада

Рад Скупштине пратило је више од 300 чланова и гостију

Подносећи Годишњи извештај о раду Милорада Ореља, председника ГрО УВП Новог Сада, нагласио је како је кроз канцеларију Удружења прошло више од 2500 корисника војних пензија којима су, уз пуно уважавање, пружени савети и одговарајућа помоћ. Препознајући све више значај и улогу Удружења, током године, приступило је нових 65 чланова. Данас, једна од најбројнијих градских организација УВП на територији Србије, броји 1632 члана што представља 57 одсто у односу на укупан број регистрованих корисника војних пензија, наглашено је. Посебну пажњу Орељ је посветио групи најзначајнијих статусних и социјалних питања која, на жалост, дуги низ година оптерећују значајан број чланства.

На подручју Новог Сада стамбено је небезбруно више од 370 војних пензионера. Од тога у привременом смештају живи 165 породица са 440, а у подстанарству још 205 са око 520 чланова, речено је на Скупштини. Иако, нажалост, дугорочна прогноза решавања стамбених проблема није обећавајућа, неопходно је да УВП, команде јединица и Град Нови Сад, код надлежних државних органа, интензивирају готово засталу реализацију Мастер плана, односно продају напуштених војних објеката, којих је на територији Града, па и на ексклузивним локацијама, двадесет један.

Недопустиво је да војни пензионери који су читав свој радни век дали војсци и држави живе као подстанари, или у крајње ограниченим условима привременог смештаја, став је новосадских војних пензионера. Током 2013. године у гарнизону Нови Сад у до-

дељени стан уселио се тек један војни пензионер, док је осморици додељена стамбена јединица у београдском насељу *Степа Степановић*.

Здравствено обезбеђење осигураника се, у примарној здравственој заштити, врши ослоном на новосадски војномедицински центар, што представља значајну погодност у односу на осигуранике који живе у местима без војне амбуланте. Однос Управе и особља те војноздравствене установе према војним осигураницима је, и поред недостатка појединих специјалистичких струка и застарелости појединих дијагностичких и медицинских апарата, изузетна и за сваку похвалу. Сви евентуални проблеми решавају се у директном контакту са Управником ВМЦ.

Насупрот томе, велико и, по оправданом мишљењу многих, специјалистичко збрињавање војних пензионера на Војномедицинској академији је незадовољавајуће. Посебно место у томе заузима однос према војним пензионерима, иако се из фонда СОВО за њихову здравствену заштиту издвајају значајна финансијска средства.

Када је у питању рефундација путних и других трошкова, у позитивном истакнут је савестан рад и спремност на сарадњу 2. одсека фонда СОВО у Новом Саду.

Како су организована дружења наишла на позитиван одзив, и током разматраног периода, за чланове УВП организовани су излети у Суботицу, Сомбор и на Стражилово, садржајно обојени спортским сусретима и такмичењима.

ОПТИМИЗАМ

Изражавајући задовољство бројем присутних, посебно представника градских институција што до сада није био чест случај, Љубомир Драгањац председник УВП Србије, у изразито оштрој форми, говорио је о односу судства и државних органа и њиховом непоштовању и избегавању одлука Уставног суда, када су у питању неосновано закинуте припадности војних пензионера. У излагању, често прекиданом аплаузима одобравања, Драгањац је присутне информисао о тренутној ситуацији са остваривањем права на увећање војних пензија за 11,06 процената.

- Досадашњи свеукупни резултати које Удружење, у борби за остваривање права својих чланова, постиже значајни су и пружају места оптимизму - истакао је председник Драгањац, наглашавајући снагу и неопходност чврстог заједништва војних пензионера чланова, и поверење у Удружење оних још неучлањених.

ЗАДАЦИ

Заузет је заједнички став о најзначајнијим правцима активности у наредном периоду, међу којима су даља борба за решавање статусних питања у области пензијског и инвалидског осигурања уз пружање потребне помоћи чланству, афирмисање легитимних захтева руководства према државним органима, брига о старијим члановима, и унапређење сарадње са Покрајинском дирекцијом за пензијско и инвалидско осигурање, органима градске власти, јединицама Војске Србије, управама и организационим јединицама МО, као и сродним удружењима на територији.

ПРИЗНАЊА

У знак признања за допринос раду Удружења, Љубомир Драгањац и Милорад Орељ истакнутим члановима уручили су признања и награде. Највише признање УВПС *Повеља*, уручена је Ђорђу Бачићу и Ђури Павловићу, *Плакета* Милану Ђиласу, Ђури Бањцу и Недељку Греду, *Захвалница* Милосаву Миленковићу и Миодрагу Питулићу. Књигом су награђени Роса Грбић и Андриша Чаки.

Истакнута је значајна улога листа *Војни ветеран* у информисању чланства, па је и број претплатника значајно увећан и креће се узлазном путањом. Најављен је и скорни излазак из штампе монографије удружења.

Годишњој скупштини присуствовали су и председници градских и општинских организација УВП са регије, пуковник Братољуб Бркљача управник војномедицинског центра, мајор Зоран Ивковић начелник Гарнизонске амбуланте, Александар Петровић шеф кабинета градоначелника Новог Сада, представници Прве бригаде КоВ, СУБНОР-а Војводине, те бројних покрајинских и локалних удружења. За свечарско расположење побринули су се чланови фолклорног ансамбла *Вила*.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Седница чачанског ГрОд поводом
20-годишњице од оснивања УВПС

СВЕЧАНО И РАДНО

Радошу Миловановићу Повељу УВПС уручио је Ђуро Јовановић

Градска организација УВП Чачак 12. децембра одржала је свечану седницу Градског одбора у проширеном саставу поводом 20 година од оснивања УВПС. Скуп је отворио председник градске организације Ђуро Јовановић, поздрављајући присутне међу којима су били и председник Скупштине града Чачка Вељко Неговановић, директор Наменске производње МБ Лучани Радош Миловановић и представници средстава јавног информисања.

Наша Градска организација формирана је 24. фебруара 1994. године. И „покрива“ територију града Чачка и општина Лучани и Ивањица са 466 корисника војне пензије. Организација броји 440 чланова, то јест обухватила је 95 одсто корисника војне пензије. Градски Одбор делује у складу са статутом УВПС и финансијским могућностима. Током ове године одржано је шест редовних и две ванредне седнице. Активност је усмерена на пружању помоћи корисницима војне пензије у остваривању легитимних права. Градски одбор је пратио реализацију тужби против Фонда СОВО за период од 2004. до 2007. године и пружио помоћ везану за захтеве за исплату усклађивања пензија за 11,06 одсто. Укупно је поднето 340 захтева и 168 жалби и тужби Управном суду.

Око 35 одсто наших захтева за једнократну новчану помоћ из 2011. није решено, а у овој години захтев за једнократну солидарну и хуманитарну новчану помоћ поднело је девет лица који су позитивно решени, истакао је Јовановић.

Градска организација је радила на формирању и комплетирању захтева за туђу негу и помоћ а активности су редовно посећивали старе и болесне чланове Удружења. Пружана је и помоћ у обради докумената за погребне трошкове, остваривање права на породичну пензију, посмртну помоћ, пријем путних налога, захтева за помагала, преузимања и овери здравствених књижица.

Остварена је добра сарадња са Командом гарнизона Краљево, са органима градске власти и са фили-

јалом Фонда ПИО у Чачку.

Организована су и два излета за чланове у Текериш и Крагујевац, где су чланови присуствовали Великом школском часу у Шумарицама. Били су у манастиру Лелић и у Велеву.

Постигнути резултати су плод ангажовања већег броја чланова Градског одбора, пре свих чланова ГО УВП Чачак.

Најзаслужнијим појединцима додељена су признања. Повеља је уручена

Радошу Миловановићу члану директору Наменске производње „Милан Благојевић“ Лучани. Плакете су додељене: Вељку Неговановићу председнику Скупштине Града Чачка, Даници Савић секретару градске Организације УВП Чачак, Божидару Симоновићу члану градског Одбора УВП Чачак. Новчана награда припала је Бошци Накићу, члану Градског одбора УВП Чачак.

Захвалнице су додељене Светлани Луковић, члану Надзорног одбора УВП Чачак, Љубиши Бркић председнику Надзорног одбора УВП Чачак и Радоју Новаковићу, члану градске Организације УВП Чачак.

Присутнима се обратио председник Скупштине Града Чачка Вељко Неговановић:

„Велика ми је част да Вам честитам 20 година од формирања и рада републичког Удружења војних пензионера. Надам се да ћемо идуће године у већем броју прославити 20 година рада Удружења војних пензионера у Чачку. Истичем за пример рад вашег Удружење. Камо среће да сви тако озбиљно радили. Желим Вам успехе и у наредном периоду, рекао је Неговановић.

Директор Наменске производње „Милан Благојевић“ Лучани Радош Миловановић, пуковник у пензији, захвалио је на признању речима:

„У животу сам добио много признања, а ово, од Вас у Чачку, ми је најдраже и биће постављено у просторији где боравим. И убудуће ћу вам помагати колико будем могао. А када будем дошао међу вас радићемо заједно у корист Удружења.

Ило Михајловски

Проширена седница Општинског одбора
УВП Крушевац

БИЛАНС ЗА ПРИМЕР

У Крушевцу је 12. новембра одржана проширена седница Општинског одбора поводом 20. годишњице од формирања УВПС. Поред чланова ОпОд Крушевац, седници су присуствовали повереници за општине Трстеник, Брус и Варварин, а од гостију представник Градског одбора Организације резервних војних старешина Мирко Стефановић, представник 4. групе Фонда за СОВО и други.

Након поздрава присутних гостију, председник ОпОд Ђуро Радмановац је у говору нагласио да је тежишни задатак Удружења непрекидна борба у заштити статуса и положаја КВП, и да је протекла година обележена активностима за бољи социјални, здравствени и материјални положај војних пензионера.

У наставку излагања Радмановац је навео главне активности за протекли период: обезбеђена је солидарна помоћ за 11 КВП у износу од четири милиона динара. Додељен је школски прибор за 23 деце којима су очеви погинули или су ратни војни инвалиди и за децу самохраних мајки КВП. Град Крушевац је на име тог пројекта ове године доделио ОпОд УВП Крушевац 92.000 динара. Представници УВПС су учествовали на манифестацијама поводом значајних датума из историје: за Дан победе, Видовдан, Дан почетка агресије НАТО-а, Дан ослобођења и сл. Подељени су новогодишњи пакетићи за 32 деце. Ту акцију је са 10.000 динара подржала и апотека „Оаза“. Обележени су Дан жена; дани јединица и служби у гарнизону, као и у раду сродних организација које делују у Крушевцу. Пружена је помоћ КВП у остваривању права за усклађивање пензија за 11,06 одсто. Редован је био обилазак старијих и болесних у режији чланова Здравствене комисије. Организован је и традиционални турнир у шаху и стоном тенису. Нису били запостављени ни дружења чланова Удружења, информисање КВП и друго.

Све те активности не би могле да буду реализоване без помоћи Скупштине града Крушевца, Команде гарнизона Крушевац, Градског одбора СПС, чланова ОпОд и чланова Удружења војних пензионера Крушевац, а и многих донатора.

Плакета УВПС додељена је Организацији савеза резервних војних старешина Крушевац, Четвртој групи Фонда за СОВО и Владану Миленковићу, секретару ОпОд УВП Крушевац.

Захвалница УВП додељена је: Одељењу за друштвене делатности Града Крушевца и књижари „ПС Пилот“ из Крушевца.

Књиге су уручене Радету Вукадиновићу, поверенику за Трстеник, Томиславу Максићу, поверенику за Варварин, Зорану Милановићу, поверенику за Александровац и Зорану Милановићу, поверенику за Брус.

Захвалнице Општинског одбора УВП Крушевац додељене су: Горану Јеремићу, Верици Чађеновић, Зорки Брајановић и Радојци Нешићу.

мр Александар Симоновски

Запис из Крушевца

ЈЕДАН
ПАКЕТИЋ
МНОГО
ЉУБАВИ

Један од приоритетних задатака ОпОд УВП Крушевац је помоћ деци палих бораца, ратних војних инвалида, самохраних мајки и тешко болесних родитеља.

Због тога Годишњим планом рада ОпОр УВП Крушевац планира две хуманитарне акције: поделу школског прибора деци свих узраста, поводом почетка школске године и поделу новогодишњих и божићних пакетића

за малишане узраста до десет година.

Ове године није било донатора, па је Општински одбор донео одлуку да се хуманитарна акција „Један пакетић – много љубави“ финансира из сопствених средстава.

Подела пакетића, уз представу „Новогодишња бајка“ у извођењу полазника Позоришта студија „Бата Миладиновић“ и неизбежним фотографисањем са Деда Мразом, одржана је у Белој сали Културног центра Крушевац.

Хумана акција у потпуности је успела, сви су били задовољни, а Општинска организација УВП Крушевац, по ко зна који пут, на делу је потврдила приврженост социјално-хуманитарним акцијама.

А. Симоновски

Скупштина Општинског одбора УВП
Бачка Паланка

ОПИПЉИВИ РЕЗУЛТАТИ

Мада Општинска организација УВП Бачка Паланка окупља тек деведесетак чланова са простора Бача, Бачког Петровца и Бачке Паланке, у протеклом једногодишњем периоду одржано је четрнаест састанака Општинског одбора, на којима су решавана питања чланства и Организације. - навео је у уводном излагању Владимир Јовић председник, истичући квалитет изражених докумената предвиђених Статутом УВП.

Иако у Одбору не поседују тачну евиденцију сталног обезбеђења чланства на територији, а како нема посебно истакнутих захтева, оцењено је како је, за разлику од других места са бројнијом војнопензионерском популацијом, ситуација у три наведене општине задовољавајућа. У протеклом периоду једнократна новчана помоћ додељена је једном члану.

Јован
Вишекруна,
добитник
Повеље
УВПС

Током године за чланове су организована два дружења, а заинтересованост чланства за овакве активности није посебно исказана, и поред тога што значајан део финансијских средстава за овакве и сличне активности сноси ОО. Ипак, у бачкопланачком руководењу, уз нове и квалитетније садржаје, надају се и већем одзиву чланства.

Наглашена је добра сарадња са сличним удружењима и организацијама на територији општине, као што су СУБНОР, Удружење РВИ, и посебно истакнута сарадња са Синдикалном организацијом Општине Бачка Паланка.

-Нарочито смо поносни на то што смо ове године омасовили број претплатника на лист Војни ветеран. - рекао је Јовић, истичући актуелност и квалитет садржаја јединог војнопензионерског гласила.

Усвојени су и задаци који ће одредити тежишно ангажовање у наредној години, међу којима се издвајају пружање помоћи у решавању статусних и других питања, интензивирање сарадње са општинским органом ПиО и органима локалне самоуправе, квалитетније информисање чланства кроз афирмисање Војног ветерана, и подизање ефикасности рада набавком рачунарске опреме.

Поред тридесетак чланова, скупштини су присуствовали и Милорад Орељ председник ГРО УВП Новог Сада, Драган Тиодоровић председник Општинског синдиката, Мирко Баиллов председник Удружења ратних војних инвалида и др Борислав Јовић председник Општинског одбора ПУПС-а. Најзаслужнијим члановима Јовић је уручио признања, Повељу УВП Србије Јовану Вишекруни оснивачу и дугогодишњем председнику ОО, а Захвалнице ОО УВП Бачка Паланка, ГРО УВП Новог Сада, Петру Крстићу и Савезу синдиката Општине Бачка Паланка.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Из Црне Горе

ЗАСЈЕДАО ГЛАВНИ ОДБОР

Недавно одржану Сједницу Главног одбора УВП у Црној Гори отворио је председник Драган Тиодоровић, а затим обавестио присутне о раду у 2013. години и рекао:

„Годишњи план рада у потпуности је испуњен. Сједнице су редовно одржаване, организован је пријем за кориснике војних пензија (8. марта), обиљежена је 20-та годишњица Удружења војних пензионера, објављена Монографија Удружења поводом јубилеја, учествовали смо на Хуманитарној конференцији (ИАЦ) Удружења војних пензионера у Казахстану и на Првој регионалној конференцији војних пензионера у Београду. Зарад побољшања животног стандарда корисника војних пензија, водили смо конструктивне разговоре у Министарству рада и социјалног старања, Министарству одбране, Фонду за пензијско-инвалидско осигурање и у Савезу пензионера Црне Горе. Организовали смо више излета и међуопштинских сусрета војних пензионера. У Херцег Новом реализовали смо Спортско првенство војних пензионера, а наше Спортско-рекреативно друштво „Војни ветеран“ учествовало је на свим такмичењима ветерана Црне Горе. Обилазили смо болесне, угрожене и усањене пензионере и у овој години додјелили 46 једнократних новчаних помоћи у износу од по 100 до 200 евра, издвојених из чланарине“, закључио је Тиодоровић.

Потпредседник УВП Павле Бандовић изнио је нацрт Плана рада за 2014. годину.

Секретар Радивоје Здравковић предложио је да се у Плану рада за наредну годину угради припрема и одржавање ре-

довних избора на свим нивоима Удружења, сходно Статуту Удружења војних пензионера у Црној Гори, јер садашњем руководећу мандат истиче у јуну 2014. године. Затим је изложио предлог о броју делегата по општинама и колико чланова да се кандидује за Извршни одбор, Главни одбор и Надзорни одбор. Такође је предложио да се у општинским организацијама избори одрже у априлу и мају, а Изборна скупштина Удружења у јуну. Послије овог предлога, План рада за 2014. годину је усвојен.

Веома битно питање било је сагледавање реалних могућности да Удружење војних пензионера у Црној Гори, током 2014. године, организује Другу Регионалну конференцију Удружења војних пензионера и ветерана. Било је више предлога и супротних мишљења, од оних који сматрају да не можемо, до оних који предлажу да се организује, јер је то важно питање за Црну Гору и Удружење, како би се доказали као добри и угледни домаћини.

На крају је усвојен закључак да се затражи подршка и помоћ од премијера, Министарства одбране, Фонда за ПиО Црне Горе, а Удружење располаже способним људима који могу успјешно све ово да организују.

Радивоје Здравковић

Чланови Главног одбора УВП у Црној Гори

Испраћај 2013 године у
Подгорици

ПЕСМА СЕ ОРИЛА

Градски одбор Удружења војних пензионера Подгорице традиционално и ове године организовао је испраћај старе године и додјелу годишњих признања.

Сала „Плантаже 13. јул“, посебно припремљена за ову прилику, била је препуна гостију и добитника признања.

Председник Удружења војних пензионера Црне Горе Драган Тиодоровић, поздравео је госте, изразивши задовољство што су на ово дружење дошли у оволиком броју и рекао да је ова година у раду Удружења била једна од најуспјешнијих у свим областима дјеловања.

Дружење је почело пјесмом Жене воле официре у извођењу екстрадних уметника Тање Радовић и Миодрага Жуњића, а затим су се ориле пјесме из Црне Горе и некадашње Југославије. Било је ту за свакога по нешто.

Плесало се и играло, али вече је обиловало и другим садржајима.

Најпре је председник Градског одбора

Подгорице Павле Бандовић прочитао одлуку Градског одбора о додјели годишњих признања за 2013. годину најуспјешнијим појединцима. То ласкаво годишње признање добили су Драган Тиодоровић, Анте Бајзек, Ратко Алфировић и Радивоје Здравковић.

На том скупу председник Спортско-рекреативног друштва „Војни ветеран“ Радосав Пешић прогласио најуспјешније ветеране у 2013. години: За спортисту године војних ветерана проглашени су Бранислава Јокановић у женској и Драгиша Ђуковић у мушкој конкуренцији.

Признања су добили и ветерани који су дали посебан допринос у раду друштва, Момчило Бошковић, Павле Бандовић, Спасе Палоски, Спасоје Лукић и Радивоје Здравковић. Свима су уручена признања и пехари.

Организатор ове незаборавне другарске вечери није заборавио да додјели признање екстрадој уметници Тањи Радовић која се више од 25 година дружи са људима у униформи, посјетила готово све касарне и карауле и закинула дивним мелосом. Захваливши се на признању Тања није могла да сакрије и сузу радости.

Играло се и пјевало до касно у ноћ, на крају срећно у 2014.

Р. З.

Основано Удружење „Ветерани
војнобавештајне службе“

У СРЕДИШТУ НЕГОВАЊЕ ТРАДИЦИЈА

У Свечаној сали Централног дома ВС 6. децембра одржана је Оснивачка скупштина Удружења „Ветерани Војнобавештајне службе“, којој је присуствовало више од стотину педесет бивших припадника обавештајне службе, извиђачких јединица, потом припадника ЕИ и ПЕД, криптолошке и дешифротлошке службе и других пратећих струка и делатности.

Међу гостима су били проф др Миодраг Зечевић, председник СУБНОР-а Србије, пуковник Слађан Ристић, начелник Управе за традиције, стандард и ветеране МО, пуковник Бора Миладиновић из Управе Ј 2 Генералштаба ВС и други. Скуп је отворио генерал-мајор у пензији Владимир Брдар.

Уводну реч имао је кбб у пензији Живко Лукић, који је предочио зашто се оснива удружење.

Скупу су се бираним речима обратили проф др Миодраг Зечевић, пуковник Слађан

На почетку је одата пошта свим преминулим припадницима обавештајне службе

Ристић и пуковник Бора Миладиновић.

Извештај о досадашњим активностима поднео је кбб у пензији Милисав Мијовић. О одредбама статута говорио је кбб у пензији Живко Лукић. Потом су предложени и усвојени Програм и План рада за 2014. годину.

За председника Скупштине изабран је генерал-потпуковник у пензији Ђорђе Миражић. За председника Управног одбора Удружења изабран је генерал-мајор у пензији Радослав Шкорић, за заменика председника кбб у пензији Милисав Мијовић, а за секретара

ра Горан Аћимовић. У Управни одбор су ушли још Мирко Божић, Ђорђе Ђатовић, Љубинко Ђинђић, Раде Ђурић, Миодраг Капор и Јован Милановић. Чланови надзорног одбора убудуће ће бити Спасоје Матовић, Стјепан Онимус и Љубинко Кнежевић.

На скупу се чула и занимљива анегдота како је дошло до формирања тог удружења. Наиме, дуго су се водили разговори о томе, али је превла-

давао став да није неопходно посебно удружење. Одлука је донета онога часа када се накнадно сазнало да неке од колега нису више међу живима. Тек тада се у главама ветерана преломило да је удружење потребно ако ни због чега другог, оно због обавештавања о важним личним догађајима.

Занимљиво је да је више чланова породице ветерана који су преминули изразило жељу да приступе Удружењу.

Уз 20-годишњицу од
оснивања УВП општине
Раковица

ИСПУЊЕНИ ТЕЖИШНИ ЗАДАЦИ

Годишњица, двадесета по реду, од оснивања Удружења војних пензионера општине Раковица обележена је 17. новембра на свечани начин.

Тај догађај су својим присуством увеличали председник ИзОд Главног одбора УВПС Зоран Вучковић, председник СУБНОР-а Раковица Драгомир Петровић, председник ОпОд УВП Чукарица Зоран Јанковић управница амбуланте Церак др Душица Перовић и други.

Отварајући свечани скуп председник ОпОд УВП Раковица Милорад Колашинац свечарски надахнуто истакао је тежишне задатке којима се удружење понајвише бавило у протеклом периоду. Већи део излагања је посветио начину организовања и историјату развоја војнопензионерске организације.

Председник ИзОд ГлОд УВПС Зоран Вучковић поздрављајући скуп и изразио похвале за досадашњи успешни рад. Том приликом информисао је окупљене кориснике војних пензија о животним питањима попут стамбеног обезбеђења, једнократне солидарне помоћи најугроженијим члановима, а посеб-

но о закинутим пензијама и новостима у вези са остваривањем права на ванредно повећање месечних принадаљности.

На крају свечаног скупа председник ИзОд Зоран Вучковић је уручио признања. Повеља УВПС додељена је Данилу Аралици и Стеву Лончару.

Плакета УВПС припала је Бојани Павловић, Николи Иванчевићу Будимиру Стојковићу и Милораду Колашину, а Захвалница УВПС: Милани Винуловић и Анкици Студен.

Преседник ОпОд УВПС Раковица Милорад Колашинац је уручио је новчане награде од по 5.000 динара Стојану Петровићу и Стојану Савановићу. Књигом су награђени Владан Матовић, Братислав Шешлија, Милорад Баковић, Добривоје Јовановић и Мара Беатовић. Захвалнице су уручене ВМЦ Церак, СУБНОР-у Раковица МЗ Видиковац, Милији Коцићу, Босиљки Малбашић, Милији Вешовићу Николи Зимоњи, Живки Чижмек, Павлу Стевчевском и Милошу Миловановићу.

Јубиларна свечаност окончана је скромном закуском, уз евоцирање успомена, шала и досетки.

Данило Аралица

Наистакнутијима су додељена признања УВПС

Из УВП Зрењанин УРУЧЕНА ПРИЗНАЊА

У Општинској организацији УВП Зрењанин, 20. 12. 2013. године, на свечан начин, обележено је јубиларних 20 година од њеног оснивања.

Уводну реч, евоцирајући успомене на дан када је формирана Општинска организација УВП Зрењанин, осврнувши се и на најзначајније активности и резултате које је Општински одбор Зрењанин постигао у 2013. години, изнео је Председник ОпОд Душко Мајкић.

Посебан допринос, на овој свечаности, дао је гост УВП Зрењанин, адвокат Милослав Ђурчак, који заступа велики број КВП у парничним поступцима за остваривање права на усклађивање пензије за 11,06 одсто и накнаду закинутог дела пензије, који је информисао присутне о резултатима досадашњег тока вођења овог судског поступка.

Додељена су и признања најистакнутијим члановима организације. Захвалница је уручена Душку Мајкићу, председнику ОпОд, а књигом је награђен Зоран Пејић. Захвалнице ОпОд додељене су Винки Јовановић, Месном одбору удружења пензионера „Д. Обрадовић“, СУР „Парк“ и „Сарајка“ из Зрењанина.

Свечаност је настављена заједничким дружењем у реномираном ресторану „Точак“.

Лазар Дубравац

Новосадски ваздухопловни ветерани обележили Дан РВ и ПВО

ОД ВАРДАРА ДО ТРИГЛАВА

Заједничким традиционалним дружењем у новосадском Дому Војске под називом Плаво вече, чланови Удружења ваздухопловаца Војводине, чију окосницу чине пензионисани војни ваздухопловци, пилоти и падобранци, и професионални припадници 240. самоходног ракетног дивизиона за ПВО, обележили су 24. децембар, Дан ваздухопловства и противваздушне одбране.

Обраћајући се присутнима Славољуб Михајловић, председник Удружења указао је на значај формирања српског ваздухопловства и његову улогу током дуге, часне и славне историје, али и данас у одбрани слободног неба над Србијом. У децембру се обележава још један за војне ветеране значајан догађај, дан формирања Прве пролетерске бригаде, некада прослављан и као Дан Југословенске народне армије, нагласио је Михајловић.

Скупу су се обратили и Раде Кевећ, носилац Партизанске споменице 1941. и један од, већ ретких, живих сведока формирања и дејства партизанске авијације током Другог светског рата и Света Атанаковић председник СУБНОР-а Војводине, истичући како нико нема право, да зарад разноразних, понајвише политичких интереса, минимизира и доводи у питање улогу НОР-а у Другом светском рату.

Значајан датум српског ваздухопловства обележава се као сећање на 24. децембар 1912. године, када је, на основу Одлуке српског Војног министарства и Главног ђенералштаба, војвода Радомир Путник донео Решење о формирању Ваздухопловне команде са седиштем у Нишу, у чији састав су ушли сви сегменти тадашњег ваздухопловства, Аеропланско и Балонско одељење, Водоничка централа и Голубија пошта.

Уз пријатељски разговор, евоцирање летачких и падобранских успеха и подвига, незаобилазних војнопензионерских тема, дружење некадашњих и садашњих припадника В и ПВО настављено је и, уз препознатљиве тонове Од Вардара, па до Триглава, од Ђердапа, па до Јадрана.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Са дружења бивших ваздухопловаца

Из активности Гро УВП Новог Сада

ИНФОРМИСАЊЕ ИЗ ПРВЕ РУКЕ

Пред крај године, у духу вишегодишње добре традиције, челници новосадског Удружења војних пензионера посетили су своје чланове, кориснике услуга Геронтолошког центра.

Током разговора, уприличеног у сали Дома „Лиман“, коме су, уз десетак војних пензионера и корисника војних пензија, присуствовали др Гордана Ђурић управница Дома, и Снежана Стакић социјална радница ове установе, Милосав Миленковић потпредседник, и Роса Грбић и Ратко Тугорић чланови Гро УВП, информисали су овај део чланства о актуелној војнопензионерској проблематици и, у том смислу, садашњем и правцима деловања Удружења на републичком нивоу, као и годишњим активностима и тежишним правцима деловања новосадског Удружења у наредној години.

Делујући само заједничким снагама, окупљени око Удружења војних пензионера, имамо шансу да се изборимо за своја неосновано укинута права и бољи општи и егзистенцијални статус у држави – нагласио је Миленковић, додајући како су овогодишњи проблеми, који тиште војнопензионерску популацију, готово идентични прошлогодишњим. Међу њима, по његовим речима, али и показаном интересовању саговорника, прво место заузима, још увек, неизвесна борба за остваривање неправедно ускраћене висине војних пензија и избегавање државних органа за његовим позитивним решавањем. Војни пензионери, корисници центра, веома су се похвално изразили и о листу *Војни ветеран*, истичући разноврсност и занимљивост садржаја, као и бројност и значај информација, те обновили своје годишње претплате.

Пожељевши дуг живот и добро здравље, уз честитке за наступајуће празнике, а у знак пажње, корисницима услуга уручени су скромни поклони.

Услуге Геронтолошког центра, размештеног у три објекта *Лиман*, *Ново насеље* и *Футог*, тренутно користи 35 војних пензионера и корисника војних пензија.

О актуелним питањима пружања услуга корисницима новосадског Геронтолошког центра челни људи Гро УВП Новог Сада разговарали су и са др Ђурић и њеним сарадницима и, том приликом, нагласили обострану и вишеструку корист ове, већ традиционалне, сарадње. По речима др Ђурић брига и пажња које Удружење исказује за своје чланове, од немерљивог је значаја, како за установу, тако и њене кориснике, и вредна сваке похвале

Б. М. ПОПАДИЋ

Додела признања на Звездари

ИНФОРМИСАЊЕ И ИЗЛОЖБА СЛИКА

Као што је и обичај, а у складу са Годишњим планом рада и активности УВПС Звездара за 2013. годину, 31. октобра у просторијама Општинског Одбора УВПС Звездара, у улици Душана Радовића 9А - Миријево, организовано је пригодно информисање, уједно дружење чланова УВПС Звездара.

Овога пута додељена су признања заслужним члановима УВПС Звездара поводом обележавања 20 година од оснивања УВПС.

Чланове је о актуелним догађајима информисао председник УВПС Звездара Милован Лалић. Истакао је да сваки члан општинске организације може увек да дође и изнесе свој проблем, те да ће брзо након тога општинско руководство утврдити шта је најбоље и најцелисходније урадити у конкретном случају. Више чланова је долазило и тражило помоћ у решавању својих стамбених проблема, и у сваком случају је урађен позитиван помак, некад мањи некад већи. Слично је било и приликом подношења захтева за једнократну новчану помоћ, али су жалост новчана средства за ту сврху веома ограничена, па је зато број одобрених захтева релативно мали.

Председник Лалић је још истакао да у решавању проблема чланова УВПС Звездара, има пуну подршку и сарадњу свих органа УВПС.

Допринос информисању дао је председник ИО ГО УВПС Зоран Вучковић. Он се посебно осврнуо на сталну борбу за остваривање наших права за повећање пензија за 11,06 одсто и на проблеме у вези са стамбеним обезбеђењем.

Чланови су обавештени и о томе да је покренута иницијатива за враћање непотребног личног оружја Министарству одбране. Неколико чланова поставило је питања везана за статусна и друга права, на која им је одмах одговорено.

У наставку су најзаслужнијима члановима УВПС Звездара подељена признања УВПС поводом обележавања 20 година од формирања Удружења. Повеља УВПС додељена Лази Амановићу, плакета УВПС - Ђури Самарцији и Вукоману Крсмановићу, а захвалнице Илији Бошњаку и Мирољубу Мишчевићу. Књиге су уручене Милки Шолаја и Љубиши Јоцићу.

После завршетка званичног дела, Марко Крсмановић, иначе почасни члан УВПС Звездара, уз гусле је отпевао две песме из славне историје нашег народа. Награђен је дугим аплаузом.

У склопу информисања и дружења одржана је и пригодна изложба слика већ афирмисане сликарке, такође чланице нашег Удружења, Љубице Вучинић - Његован. Сlike су израђене техником уље на платну и приказују мотиве из природе из сеоских средина, можда из зачина сликарке. Очигледно да су настале уз велики емотивни набој, што им даје посебну драж и топлину, а то су и препознали посетиоци изложбе.

Дружење је завршено скромним и пригодним коктелом. Томе је, у форми укусне пите од јабука, конкретни допринос дала члан УВПС Милка Шолаја.

Марјан Матошевић

У рукама Марка Крсмановића гусле су биле успомене на јунаке

Са Скупштине општинске организације Пожега

ЗАПАЖЕНЕ АКТИВНОСТИ

Општинска организација УВП Пожега 23. децембра, у сали Скупштине општине, одржала је редовну годишњу Скупштину и обележила двадесет година од постојања УВП Србије.

Председник ОО УВП Пожега Миланко Бањанац отворио је скуп коме су присуствовали и председник УВП Србије Љубомир Драгањац, потпредседник ИО ГО УВПС Слободан Пејовић, председник Општине Пожега Милован Мићовић, представници ВП 2077-4 Пожега заставници Перо Крагуљац, и Грујица Радовановић, заменик директора Дома здравља Пожега др Александар Антонијевић, уредник Телевизије Пожега Раде Марковић, председник Удружења Бораца НОР-а Вукосав Каличанин и члан ГО УВП Чачка Ило Михајловски.

Отварајући скуп, председник Миланко Бањанац је изнео да је Удружење војних пензионера Србије основано као добровољна, невладина, интересна, социјално-хуманитарна, нестраначка и патриотска организација с циљем остваривања и унапређења статусних права и интереса корисника војних пензија. Удружење данас артикулише интересе око 45.000 корисника војних пензија.

Наша организација је једна од мањих у УВП Србије, покрива простор Пожега, Ариље и Косијерић. Укупно имамо 102 КВП од чега су 80 чланови.

Финансирамо се од чланарине и донација. Члановима смо пружили сву потребну помоћ у вези са административним поступком за усклађивање пензија од 11,06 одсто, подношењем жалби и тужби према Фонду ПИО и Управном суду. Остварили смо добру сарадњу са Домом здравља за чланове и њихове породице, да имају добар третман при лечењу. Добра сарадња остварена је и са локалном самоуправом и локалним институцијама, истакао је Бањанац.

Председник УВП Србије Љубомир Драгањац информисао је присутне о најновијим чињеницама у вези са повећањем пензија од 11,06 одсто.

Најзаслужнија су подељена признања. Председник Драгањац уручио је

Плакету Удружења председнику ОО УВП Пожега Миланку Бањанцу и постхумно Николи Игњатовићу, коју је примила супруга Маца Игњатовић.

Захвалнице су уручене председнику Општине Пожега Миловану Мићовићу, Дому Здравља Пожега др Александару Антонијевићу и Радету Марковићу, из ТВ Пожега.

Обраћајући се присутнима председник Општине Пожега Милован Мићовић је рекао: „Све Вас поздрављам, драго ми је што ова захвалница долази од нашег удружења. До сада смо имали добру сарадњу помагали смо колико смо могли, наставићемо и даље да помажемо нашим суграђанима, корисницима војних пензија. Желим Вам добро здравље дуг живот.

Председник ОО Миланко Бањанац члановима је поделио по зидни календар, честитао члановима Нову 2014 годину и предстојеће празнике.

Ило Михајловски

Промоција књиге „Од Београда до Брисела“

УМОВАЊЕ СТРАТЕГА

Промоција књиге „Од Београда до Брисела“, генерал-пуковника у пензији Јеврема М. Цокића, одржана је 16. децембра у Атријуму Дома Војске Србије у Београду. О делу су говорили новинар-уредник Душан Миловановић, проф. др Светозар Радишић и аутор.

Према речима професора Радишића, „Од Београда до Брисела“, својеврсна је студија о новом светском поретку, посматраном под светлом доминације једине преостале супер силе.

У књизи се третира друштвена стварност под преовлађујућим утицајем политике, међународни тероризам под окриљем капитала, Европска унија као пандам САД, али и Косово и Метохија у корелацији са акцијом „Милосрдни анђео“ и статус Србије у савременом демократском уређењу и канцама по-

литике – истакао је аутор презентујући своје дело.

Новинар Душан Миловановић нагласио да је реч о штиву које не може никога да остави равнодушним, јер се заснива на многим објективним чињеницама и аргументима.

Генерал Цокић писао је ову књигу и срцем и криком човека ког боле све ране нашег друштва, стављајући акценат на актуелна и свакодневна питања која одлучују о нашој судбини. Назив књиге

говори о релацији на којој се решава наша будућност. Аутор је у свом делу, мада тврди, да му то није био циљ дао одговор, ако не на свако, онда барем на већину проблема о којима свакодневно размишљамо – рекао је Миловановић.

Говорећи о књизи, професор Светозар Радишић нагласио је да је „Од Београда до Брисела“ једно од највреднијих новијих писаних сведочења, која ће потомцима остати као упозорење.

Аутор је успео храбро и веродостојно, уз одговарајуће животно искуство и досадашња сазнања, да аргументовано забележи истину, а њена тежина најпре се огледа у томе што ју је написао генерал. На страницама свог дела осликао је данашње време, детаљно, прецизно и свеобухватно, са свим најважнијим политичким и друштвеним факторима, беспштедно их излажући критици, и на тај начин истакао сва горућа питања данашњег глобалног поретка – рекао је Радишић.

Књига садржи и 10 занимљивих прилога, од којих неки имају универзални значај.

Промоција монографије „Ветерани сомборских ваздухопловаца“

СВЕДОЧАНСТВО ЗА ИСТОРИЈУ

Поводом двадесет година од оснивања УВПС и шездесет година од оснивања 975. Ваздухопловног наставног центра, 21. децембра 2013. године одржана је промоција монографије „Ветерани сомборских ваздухопловаца“.

Велика сала скупштине града Сомбора, била је премала да прими све заинтересоване војне пензионере, госте и грађане Сомбора.

Том догађају присуствовали су и градоначелник града Сомбора, командант 1. Центра за обуку Војске Србије потпуковник Лазар Остојић, представници Удружења летача и падобранаца Војислав Стојановић и Љубиша Величковић, гости из Београда, некадашњи припадници 975. ВНЦ-а, који су радили у Сомбору, а војничку каријеру наставили у

претпостављеним командама војске и други. Ту својеврсну историјску књигу, веома значајну за прошлост града Сомбора и Апатина, објавили су ГО УВПС Сомбор и градска библиотека „Карло Бијелички“ у том граду.

Обраћајући се присутнима градоначелник Немања Делић захвалио је ГО УВПС Сомбор на својеврсном издавачком подухвату и истакао да је то резултат успешне сарадње градске власти и УВПС Сомбор. У име колектива градске библиотеке скупу се обратио директор Владимир Јерковић. О садржају књиге говорио је њен аутор Михајло Миша Дугић.

После промоције одржано је девето традиционално дружење припадника 975. Ваздухопловног наставног центра.

Саво Дринић

Дружење бивших припадника
херојске бригадеДА СЕ НЕ
ЗАБОРАВИ

У Крушевцу је, пре извесног времена, одржано дружење бивших припадника херојске 125. моторизоване бригаде, посвећено дану формирања те јединице - 23. септембра 1981. године у Косовској Митровици. Борбени пут те јединице и херојство њених припадника описани су у многим књигама, новинским текстовима и емисијама електронских медија.

Бригада је 1998. 1999. године ангажована у одбрани од терористичких снага и од агресије НАТО-а на простору Косова и Метохије. У тој борби погинуло је 92, рањено 359 и нестало шест припадника бригаде. За заслуге у ратним дејствима одликовано је 412 припадника бригаде.

Извршавајући наредбу Врховне команде, бригада је јуна 1999. године премештена у Крушевац, где је наставила да извршава одговорне задатке на административној линији

према Косову и Метохији, на четири базе, и у обуци војника.

Команда бригаде је у кругу касарне „Расина“ подигла споменик палим борцима и формирала Спомен-собу јединице.

Реорганизацијом Војске Србије та јединица је расформирана, а њен правни наследник је Команда за развој Расинске бригаде у Крушевцу.

Организатори дружења бивших припадника 125. бригаде били су Љубинко Ђурковић, Ђурђе Радмановац и Драгић Титус, уз велику помоћ команданта Расинске бригаде пуковника Синише Кресовића. Позиву се одазвало 115 бивших припадника.

Окупљени припадници 125. мтбр су положили венац на споменик и запалили свеће у спомен погинулих другова. Окупљене је поздравео ратни командант бригаде генерал-мајор у пензији Драган Живановић. У Спомен-соби јединице, надахнуто је о ратном путу и изложеним експонатима говорио мајор Синиша Борјанић, бивши припадник 125. мтбр.

Дружење које ће, како је договорено, постати традиционално, настављено је у ресторану ФК „Напредак“.

мр Александар Симоновски

Пола века срећног брака

ДЕВЕТА „ЗЛАТНА СВАДБА“

Општински одбор УВП Крушевац од 2004. године организује посете паровима који су у брачној заједници провели 50 и више година. Војни пензионер Драгиша Лукић и његова супруга Живка прославили су недавно пуних 59 година срећног брака.

У складу са традицијом, комисија ОпОд посетила је породицу Лукић. Дочекали су их домаћински госпођа Живка (девојачко презиме Илијевски) и друг Драгиша. Они су 7. априла ове године обележили девету „златну свадбу“, то јест пуних 59 година заједничког брака. Имају сина и унука. Иначе минулог 28. августа Драгиши је био 86. рођендан.

Уз кафе кренуло у евоцирање Драгишиног животног пута. Рођен је у селу Бошњане, општина Варварин. Основну школу завршио је у родном селу. Други светски рат, као четрнаестогодишњака, затекао га је у родном месту. Са седамнаест година одлази у партизане и 1945. године бива упућен на Сремски фронт. Учествоје у ослобађању Загреба. По задатку га шаљу у Задар и као доброг војника упућују на школовање у Средњу коњичку у Земуну. Школовање завршава успешно и као млади водник одлази на службовање у Ниш, у тадашњу коњичку бригаду. Тамо остаје две године. Уследила је прекоманда у Алексинац, где службује пуне три године. Затим га шаљу у Берово, где службује скоро пет година (од 1952. до 1957. године). Тамо упознаје садашњу супругу Живку. У септембру 1957. године поново га упућују на службу у Алексинац, где остаје до 1966.г, односно до расформирања те јединице. По потреби службе упућују га у гарнизон Крушевац, где службује до пензионисања 1977. године у чину заставника прве класе.

Драгиша Лукић пуних 36 година ужива у благодетима војне пензије. Крепак, увек у покрету, не бисте му дали више од 70 година. Редовно учествује на свим турнирима у шаху и за своје године постиже завидне резултате.

Одликован је медаљом за војне заслуге, Орденом народне армије са сребрном звездом, Орденом за војне заслуге са сребрним и златним мачевима, током службовања добио је много похвала и других признања.

мр А. Симоновски

Једнократна новчана помоћ
КВПСОЛИДАРНИ ПРЕМА
КОЛЕГАМА

Комисија за доделу једнократне новчане помоћи УВП Црне Горе, засједала је ових дана и на предлог општинских организација донијела 18 рјешења за помоћ у износу од по 100 евра.

Помоћ су добиле породице са најнижим примањима, које имају обољеле чланове и оне које су имале смртни случај.

Средства за исплату обезбијеђена су из средстава чланарине из које се издваја 30 одсто у ове сврхе.

Ово је четврта подјела у овој години а помоћ је добило 50 корисника војних пензија.

Акција солидарности наставиће се и у на-

редној години а ради обезбеђења средстава за ове потребе позивају се војни пензионери који се до сада нијесу учланили да то учине и на тај начин помогну колегама којима је ова помоћ неопходна.

Р. Здравковић

Деда мраз у Земуну
РАДОСТ ЗА МАЛИШАНЕ

У просторијама ОпОд Земун 26. Децембра тачно у 12 сати Деда мраз је поделио новогодишње пакетиће деци КВП. Двогодишња Андреја рецитовала је песмицу о деди мразу. А потом је дружење настављено уз заједничко фотографисање са Деди мразом.

Т. Митушев

Пише:
Крсман
Милошевић

Улога и место армијског генерала Милана Недића (1877-1946), „спорни“ су у српској историји и после више од седам деценија, од догађаја међу чијим се актерима нашао. И док једни истичу његове заслуге у „спречавању истребљења српског народа“, за друге је искључиво „издајник и сарадник окупатора“. У сваком случају, он је једна од трагичних фигура српске историје. Сигурно је да постоји прилично аргумената да је он био „племенит човек“, који је желео да „заштити“ свој народ, али би се то могло рећи и за већину нациста, јер су и они желели најбоље свом народу. Његова рехабилитација би могла да буде путоказ за рехабилитацију свих нациста.

У све раширенијој „поплави“ захтева за рехабилитацију активних учесника и сарадника окупатора у Другом светском рату, пажњу јавности одавно заокупља и Милан Недић, председник Српске владе за време окупације. Оспораван и оптуживан као издајник, величан као мученик и спасилац, генерал Недић и 67 година после смрти, остаје предмет расправе историчара, политичара, правника и потомака жртава Народноослободилачког (грађанског) рата у Југославији. Подносиоци захтева, углавном, истичу да је он био „жртва прогона и насиља, а онда фебруара 1946. лишен живота“.

Председник Српске владе
у окупацији

Генерал Милан Недић, без сумње, остаће у историјском памћењу свог народа као истакнута, али и контроверзна личност. Рођен у породици среског начелника Ђорђа на Космају (1877), за војничку каријеру определио се 1895, ступајући у Војну академију, коју је завршио као седми у рангу 1898. године. После четири године, наставио је школовање на Вишој школи и ту упознао будуће генерале – браћу Белић, Јосифа Костића, Воју Томића и многе друге. Током службе био је у Краљевјој гарди, ордонанс краља Петра Првог, оперативац у Главном Генералштабу, на „стажу“ у 135. пешадијском пуку у Француској. По повратку у Србију (1912), поново је био на дужности у Генералштабу.

У Првом и Другом балканском рату (1812-1813), био је шеф Војно-железничке инспекције у Саобраћајном одељењу српске Врховне команде. Као сарадник Крсте Смиљанића, допринео је благовременој мобилизацији и концентрацији српске војске. Након тих ратова, постављен је за на-

Поводом захтева за рехабилитацију генерала Милалана Недића

СПАСИЛАЦ ИЛИ ИЗДАЈНИК

Ниједан активни сарадник окупатора у целој Европи за време Другог светског рата, а било их је много, није рехабилитован. Случај генерала Недића, ако идеја о рехабилитацији „прође“, био би без преседана у целокупној послератној историји Европе.

Ако би он био рехабилитован, онда би то требало да важи за све нацисте: генерал Милан Недић

челника Штаба Вардарске дивизијске области. У току нове мобилизације 1914, као потпуковник, поново се налазио на на дужности шефа Војно-железничке инспекције. По доласку на Крф (1916), постављен је на дужност начелника Саобраћајног одељења, а пред завршне операције за ослобођење (пробој Солунског фронта), као пуковник, био је командант пешадијског пука, а убрзо и командант бригаде у Тимочкој дивизији. Касније се налазио на дужностима – професора стратегије, команданта Тимочке, а касније Косовске дивизијске области, помоћника команданта Треће армијске области у Скопљу. У марту 1935. именован је у Војни савет, којим је окончао војну каријеру. Поновни „повратак“ на сцену, дошао је у данима пред избијање Другог светског рата када је, прихватајући споразум, постао министар у влади Цветковић-Мачек

Недић је био отворено против „изазивања“ Немачке, а самим тим и познатих мартовских догађаја, али су га пучисти ипак именовали за команданта Треће групе армија (југ земље). Стратешки, тај фронт је био изгубљен и пре формирања Недићевог штаба. Након капитулације, рачунајући на њега, Немци га нису спровели у заробљеништво. Прву пажњу су му указали приликом породичне трагедије када му је, приликом експлозије у Смедереву

1941, погинуо син Душан, снаха и једино унуче. Немци су му том приликом дали пропусницу до Смедерева. У другој половини августа 1941, прихватио је понуду да стане на чело Српске владе, која је требала да „заведе устанком нарушени ред“. Његовој одлуци претходило је „дуго убеђивање“ од стране Љотића, Аћимовића и стотинак угледника који су мирно остали у Београду. Због чега су се Немци одлучили за Недића, поред више армијских генерала који су остали у Београду, па чак и генерала Пешића, који се сложио с потписивањем Пакта, постоји неколико процена. По свему судећи, изгледа да је пресудио „оригинални меморандум који је он још 1. новембра 1940“ упутио кнезу Павлу, заступајући „оправданост“ стварања пријатељства и сарадње с Немачком. Тај документ су вешто пронашли агенти Гестапоа, Краус и Хелм.

Краљевска влада га лишила чина

Своје личне мотиве Недић је образлагао у бројним јавним обраћањима народу: мир у времену сукоба највећих сила, спас српског националног бића, окупљање српског народа под заштитом Рајха, негација Југославије, беспощедна борба против комунизма као највећег зла. Ако 1941. није могао знати да за Србију није било места у новом поретку, такве илузије могао се ослободити након посете Хитлеру 1943. године. Но, чврсто опредељење за борбу против комунизма, уз колаборацију са Немцима и домаћим снагама које су га подржавале, држале су га у илузији све до краја 1944. године. Тада је био веома тешко погођен чињеницом британског и америчког окретања Титу, а највише краљевском прокламацијом да се „све снаге ставе под команду НОВЈ“. Тако је Недић, корак по корак, грађењем свог политичког концепта, постао значајна страна у очевидном грађанском рату.

У једном делу српске јавности Недић је упамћен као „српска мајка“. То је последица чињенице организованог прихвата 420.000 српских (70.000 деце) избеглица из Хрватске и Босне и Херцеговина, као и више хиљада словеначких избеглица. Залагао се за ослобођење из ропства болесних официра и војника, унапређење пољопривреде, која је омогућила да Србија тада не гладује.

Своја убеђења Недић је платио највишом ценом. Свој раније стечени углед и релативну личну сигурност, подредио је понижењима од стране немачке окупационе управе, немоћан, а понекад и скоро незаинтересован, да спречи масовна стрељања својих сународника супротних политичких опредељења, ширење бугарске окупационе зоне, повећање економске експлоатације. Због свог чињења и нечињења, Краљевска влада га је лишила чина и прогласила квислингом, а покрет Драже Михаиловића осудио на смрт. Савезници су га квалификовали као сарадника окупатора и за разлику од многих главара озлоглашене НДХ, одговорних за најтеже и најгнусније злочине према Србима, Јеврејима, Ромима и другим, управо њега изручили југословенским властима.

Породична несрећа у ратним вихору

Ниједан активни сарадник окупатора у целој Европи за време Другог светског рата, а било их је много, није рехабилитован. Случај генерала Недића, ако идеја о рехабилитацији „прође“, био би без преседана у целокупној послератној историји Европе. Злочини које је он починио, из ма ког разлога и ма какве побуде, директно или индиректно, неопростили су. Сигурно је да постоји много аргумената и доказа да је Недић био „племенит човек“, који је хтео да „заштити“ свој народ, али, то би се могло рећи и за већину нациста, јер су и они желели најбоље за свој народ. Ако би он био рехабилитован, онда би то требало да важи за све нацисте.

Како време одмиче, а кампања о Недићевој рехабилитацији оживљава од представника Удружења књижевника Србије, „Двери“, Срба из Хрватске, као и политичких затвореника и „жртава комунистичког режима“, нови смисао добија и „мистерија“ око смрти генерала Недића. На удару је тада издато саопштење Министарства унутрашњих послова ФНРЈ, по коме је Недић „извршио самоубиство 5. фебруара 1946“, где се каже да се „убио из страха од одговорности, да би избегао заслужену казну због злочина над српским народом“. По том саопштењу, „он је успео да се отргне од стражара, док га је спроводио истражнику и да се баца кроз прозор са зграде у Улици кнегиње Љубице 21“. С тим у вези, тражи се комплетно преиспитивање околности у којима је наступила смрт генерала Недића.

Трагична улога генерала Милана Недића у ратним збивањима у Југославији, углавном, није спорна. Историчари на више места наводе да је, неколико пута, сам истицао да ће, без обзира на исход рата, настрадати. Мање је, међутим, познато да је Недић у ратном вихору, претрпео и велику породичну несрећу. Сем поменутог губитка сина, снаје и јединог унука, судбину сличну његовој доживео је и његов старији брат, Милутин. Он је у дубокој старости 1944. у Аустроји извршио самоубиство – вешањем. Посматран у целини, са свим врлинама и манама, Милан Недић је ближи квалификацији издајника, него спасиоца српског народа.

Пензионерске теме и дилеме

ИМА ЛИ ПРАВДЕ У
УПРАВНОМ СУДУ

Добио сам одбијајућу пресуду Управног суда везано за моју тужбу од 6. 9. 2013. године. Реч је о трећој пресуди тог суда по истог спорној ствари, а разлози за одбијање, односно прихватање које је равно одбијању, нису увек исти. Зашто је то тако, ваљда би требало да зна Суд.

Да будем искрен, нисам ни очекивао ништа друго до одбијајућу пресуду. Па ипак, био сам уверен да ће суд бар да прочита све што сам у тужби навео. Очигледно је да судско веће, које је решавало моју тужбу, није прочитало шта сам у поднеску написао, јер наводе нису коментарисали, односно нису дали очекиване одговоре. Вероватно је то и због тога што нису одговарајуће чињенице и законска упоришта. А како би и могли да нађу упориште у закону, када Управну суд, у прихваћеној пресуди, Фонду ПИО даје непринципијелну инструкцију, везану за фамозни просек војних пензија од 60 одсто, а онда се у одбијајућим пресудама позива на ту своју инструкцију и каже да војним пензионерима не припада право на усклађивање за 11,06 одсто од 1. 1. 2008. године, додајући да су они то примили у 2007. години и да им је просек пензије био већи од 60 одсто од републичког просека плата запослених. Па ако је то тако, онда су то исто примили и активна војна лица, па су, ипак, одлуком надлежног министра, њихове плате повећане од 1. 1. 2008. године за 11 одсто. То војни пензионери нису добили, са разлогом јер тог тренутка нису били у систему усклађивања пензија на дотадашњи начин. Након тога Фонд ПИО је донео своју одлуку о усклађивању пензија за 11,06 одсто за све пензионере, осим за војне. Наводно, војни пензионери нису тог тренутка били у том систему.

Е, господо судије, немогуће је да војни пензионери, у том тренутку, не буду ни у једном систему. То ни један закон не предвиђа. А ако је то законом предвиђено, онда вас молим да ми наведете члан тог закона из кога се види да се утврђује просек пензија искључиво за војне пензионере и ни за једну другу категорију пензионера. Овакве ставове не подржава чак ни Уставни суд Србије. То подржава Управни суд Србије, али не руководећи се законом, већ применом неке политике, само њима знане.

А када се већ спомине 2007. година, желим да вас обавестим, јер то свакако нисте знали, да су војни пензионери и тада били значајно ускраћени код повећања пензија. Тако су плате војних лица повећане од 1. 4. а пензије од 1. 7. 2007. године. Затим, плате су повећане од 1. 9. 2007. године, а пензије од 1. 1. 2008. године. Значи, вољом надлежног министра, или вољом политике, војним пензионерима је ускраћено право на повећање, према важећем систему, за седам месеци. Па ви, господо, опет кажите да ни то није дискриминација?

На крају понављам оно што сам у прилозима тужби тражио да ми одговорите, а одговор нисам добио.

У прилозима је поред осталог стајало:

Фотокопија жалбе другостепеном органу Фонда ПИО, коју они нису ни прочитали. С обзиром на то да су разлоге за одбијање моје жалбе нашли у незаконитим инструк-

цијама које им је тај суд дао, било би добро да ми тај суд одговори зашто не поштује одлуке Уставног суда Србије?

Фотокопија Апелационог суда у Нишу, коју би пре доношења одлуке по овој тужби, надлежни судски орган требао да прочита. Не могу два судска органа, решавајући по истој спорној ствари, да се позивају на исте законе, а да донесу различите одлуке.

Молим вас господо из Управног суда да ми одговорите на ова питања, јер су то била питања која су наведена у тужби. И поново постављам питање зашто Управни суд не поштује одлуке Уставног суда Србије и зашто се не поштује судска хијерархија, ако је уопште има? Да ли је то могуће у једној правно уређеној држави? Можда и јесте! Али човек не мора да буде судија, не мора чак да буде ни правник, па да закључи да ту нешто дебело није у реду.

Драгослав Новичић

Овде и данас

ПАМФЛЕТ ВРЕМЕНА

Једног дана, „Политика“ на ударној страни приказа фотографију млада човека, а пород кне пише: „Радош Бајић: Да ли смо морали једни против других?“ У оно време, када су кренули једни против других, савременици добро знају, због чега су кренули, и свака страна била је (за себе) праву. Завршетак није могао припасти свакој страни. Једна је тада победила.

Данас, они који ту прошлост само слушају од других, или читају, како су једни друге описали. Али, тих људи нема међу живима. Остали су потомци, који су се латили пера, а по неко и старог оружја и, „поново кренули у бој“. Они мртви их више не свађају већ скоројевићи, који се поново поделише на једне и друге. Значи, да ма што је написано о тој прошлости, у садашњем времену, позив је на сукоб. Сада имамо поново питање: Да ли смо морали једни против других? Јасно нам је да они који „копају по прошлости будућност у црно завијају“. Људи који прекрајају истину, најмање су пријатељи српског народа.

Неко, па и Радош Бајић, свесно или несвесно, али ношен једином жељом да заради, а и њихово глумиште са истим тим циљем, када је понестало идеја за будућност, и да будућим нараштајима створе повољне услове, да могу мислити на будућност, не враћајући их у време дедова и прадедова. Овај филм неће им помоћи. Као ни бројне књиге које написаше промотори те заваде. Оне се на силу нуде читаоци. Најмање ће допринети развоју културе, а веома потребне младом нараштају, који је и сам захваћен националним поразом, пред новим снагама које покрећу сукобе и позивају на рат до истребљења.

Иконографија и костими лажно приказују прошлост, тако да филм „Равна гора“, који претендује да буде прихваћен, представља памфлет и грубо нарушава историју. Штетан је у садашњем времену, чак више него и „братоубилачки сукоб“ у Другом светском рату.

Само не знам како ли ће се осећати глумци, који ће приказати ликове прошлости, када их, све до дубоке старости, људи на улицама буду осповљавали: „Добар дан господине Дражо“ или: „Добар дан друже Тито“ и тако улазе у једну „новију“ историју и „култу-

ну личност“, која ће „надмаши“ и Валтера. Браво! Савремени „културни“ радници - глумци.

Зато људи, који су запамтили то прошло време, не мире се с тим. Они не желе да се прошлост врати, али им смета лаж, површност и кич времена који им трује младеж, када им је и те како потребан мир и разум.

Велика је срамота на страни свих оних, који на било који начин доприносе да се овако нешто, у времену незнања, незапослености, сиромаштва и глади, нађе пред њиховим очима.

Милан Миле Марковић,
писац из Београда

Уништавање темеља европске
културеЧИРИЛИЦА ПОСТОЈИ
7.000 ГОДИНА

Хрватска не прихвата документа у вези с регулисањем пензија ако су писана српским писмом - ћирилицом! Она такву документацију (кад је послата поштом из Америке, Белгије, Британије, Француске, Кине, Индонезије...) враћа пошиљацима, а пензије се пензионерима ускраћују - због документације писане српским писмом - ћирилицом!

Потребно је предузети мере ради спречавања Владе Хрватске, да ускраћује Србима људска права. Што се тиче српског писма, оно је било службено у Хрватској, у време Југославије, јер је федерална јединица Хрватска била држава два равноправна народа - Срба и Хрвата, као што је Белгија држава Фламанаца и Валонаца. Па ако Европска унија не одобрава да Фламандци избаце из употребе језик и писмо Валанаца, како може да одобрава, да Хрвати избацују из службене употребе српско писмо?!

И данас је у службеној и књижевној употреби српски језик у Хрватској и у окупираној Републици Српској Крајини (Зони под заштитом УН). Тиме се угрожавају и темељи културне баштине Европе, јер је академик из Сједињених Америчких Држава и проф. на Харварду, Анатолиј Кљосов, доказао, да је писменост настала на српској земљи - 7.000 година пре Нове ере (Лепенски Вир и Винча на Дунаву - у Србији) и да је то српско писмо - ћирилица (коју Хрвати забрањују) уобичајено 5.000 година пре Нове ере. А на основу тог српског писма, створено је грчко и латинско писмо. А из тог латинског писма, настала су писма која се користе у енглеском, француском, шпанском, италијанском, португалском, холандском, данском, норвешком... језику. Не значи ли то да Хрватска уништава темеље европске културне баштине - кад на својој територији и територији окупиране Републике Српске Крајине (Зоне под заштитом УН) забрањује то писмо?!

Дипл. инж Рајко Лежаић

Стамбена понуда

ЗАМЕНА КУЋЕ НА СЕЛУ

Ево и мене и мог проблема. Бићу кратак, а потреба је да се на страницама *Војног ветерана* изнесу проблеми не само моји већ и свих наших другова. Наиме, лично сам заинтересован за замену куће са окућницом

Људи покрај нас СВЕ ЗА ПОХВАЛУ

Помешане инспирације подстичу ме да кажем пар речи о догађајима који нам живот значе. Услови у којима преживљавамо не дају ми пуну слободу да будем претерано еуфоричан у приказу личних емоција. Па ипак, након двадесетак година од како користим услуге Бежанијске амбуланте, осећам обавезу да укажем на делић истине о бившем и садашњем особљу у области примарне здравствене заштите.

Јасно је да она представља основу у пружању масовне помоћи болесним људима. Без ње и утабаних стаза ка специјалистичким установама дуг је пут и зато у почетну помоћ имамо неограничено поверење. Присетимо се, за тренутак, колико смо били огорчени када су нам неки грађански и нажалост војни челници декретом и без разлога укинули ове, преко потребне амбуланте. Ово намерно истичем и молим све правдољубиве људе да осудимо самовољу неких „махера“ који су спремни да нас у сваком моменту изненаде личним „подухватима“! А назнака за врућа шамарања болесних и немоћних има на претек. Поред непријатности које су нам већ учињене, недавно се родила и тзв. конзилијарна висококумна мудрост, чије последице већ осећамо. Војни пензионери не могу да верују да им ово чине неки надобудни војни шефови, који не схватају да и њихова неће горети до зоре...

На нашу срећу, вакуме безнађа и немоћи лечимо у нашим „малим“ кућама са разумним људима. У том смислу упознајмо бежанијску амбуланту у Блоку 63, у којој су по традицији ординирали, а и сада раде лекари и медицинске сестре, којима можемо да се дивимо на коректном људском и професионалном односу према послу и пацијентима. То су личности које морамо да сачувамо од заборавља и да им повремено упутимо речи искреног поштовања и захвалности за све оно што су несебично учинили за нас.

Споменимо госпође др Калик, др Г. Братић и Б. Миливојевић и господина др В. Пасовског. Уз њих су изузетно вредне и љубазне медицинске сестре.

Уз подршку малобројне екипе, овом амбулантом данас успешно управља др Асја Поповић, која са искусним и љубазним сестрама Ј. Софијом и П. Индијом, не само да негују већ и унапређују стечени реноме ове куће. Поред стручних савета, прецизних дијагноза и делотворних терапија, топлим речима у комуникацијама са људима буде вољу за животом код пацијената.

Захваљујући изванредној организацији рада, дневно-ноћна мора болесника око заказивања прегледа овде не постоји. Пацијенти то чине непосредно или посредством телефона, а реализација услуга у прецизираним терминима одвија се беспрекорно. Помоћ се указује и онима који „забораве“ да закажу преглед, па особље често остаје и прекорвено док не збрину и последњег човека. Ништа им није тешко, напротив у току рада показују висок ниво воље, достојанства и поштовања кодекса своје струке. Поред тежих обавеза, успешно сарађују и са Удружењем војних пензионера и другим организацијама. О томе говори већи број похвала, захвалница, плакета и других признања, па би било упутно да и њихови надређени знају за све ово...

И на крају желим да кажем и то да ово није само мој став, већ сумарно мишљење бројних пензионера са дугогодишњом терапијом која нам је одавно „бодована“, па нам други поени нису потребни. А здравствени радници на свим нивоима организоаности требало би да следе понашање сваког успешног и поносног колектива, који је одан само култу рада постигнутим резултатима и датој заклетви. У Новој 2014. години желим им нове успехе и свако добро.

Стеван Стојановић, Нови Београд

на селу оном лицу које има право или одобрена средства за куповину сопственог дома.

Кућа се састоји од две спаваће собе, дневног боравка са кухињом, ходника и купатила, укупно 60 квадратних метара. Уз то постоји и помоћна зграда опремљена за становање од 15 квадратних метара. Све ово је у функцији, то јест одмах усељиво. Тај комплекс се налази на плацу од 11 ари са два бунара и помоћним објектима. Село Градиште удаљено је од Ниша 13 километара са 12 полазак аутобуса на дан.

Село има осмогодишњу школу, месну канцеларију, амбуланту са сталним лекаром опште праксе. Кућа је у новоградњи, то јест 95 одсто је завршена. Неко би можда рекао: Зашто тражиш замену кад вам је све тако лепо. Реч је о томе да смо ја и моја супруга тешко болесни, па нам је потребна стална медицинска помоћ, а неспособни смо за употребу других превозних средстава. Прочитао сам у нашем *Војном ветерану* да лица из редова војних пензионера добијају новчана средства у износу од 20,000 евра за решавање свог стамбеног пробле-

ма. Уколико има заинтересованих, у ово што написах могу се лично уверити, али за први контакт могу ме најпре позвати на телефон 018/4892 982, на име Ракић Димитрије. Хвала!

О уништавању културне баштине

ЗЛОЧИН НЕМАЦА

У уништавању српске културне баштине истицале су се Аустрија и Немачка. Тако је уништена архивска грађа из Баната (Вршац, Кикинда, Мокрин, Зрењанин, Панчево, Бечеј...), која је пренесена у Аустрију и Немачку у 25 пуних железничких вагона, од 1941. до 1944. године. Аустрија је у 18. столећу доселила немачке породице у Банат, па су Немци веровали (1941) да ће у овој архиви пронаћи и античке, и средњовековне и нове податке о Банату - као немачкој историјској земљи. Но, кад су стручњаци у Немачкој видели да су у овој архиви само

подаци о српском народу и о аутономији Срба Крајишника у Мађарској од 1471. и Аустрији од 1630, одлучили су да ову драгоцену архиву (у овако великим количинама) потпуно униште, што је, да поновимо, немачки етногеноцид над Србима и ужасно уништавање важних података Цивилизације. Погледајмо забелешке о том уништавању српских банатских архива у Аустрији и Немачкој члана југословенске делегације на састанку с немачким архиварима после Другог светског рата. Немци нису нашли у овим архивама немачке трагове на српској земљи у Банату пре 18. столећа, па је немачки архивар Шрам (Schramm) закључио, да је архива штетна за Немачку и да је треба уништити:

„У немачким рукама, та архива служи објективном осврту на оба ова велика догађаја (насељавање Немаца у Банат у 18. столећу и Први светски рат); у туђој руци, међутим, ова архива може постати опасно оружје у рукама наших противника“.

Ево немачке оцено о вредности ове архиве за Србе и штете за Немце - а та вредност обавезује Немце, да ове српске архиве из Баната потпуно униште, што су и учинили:

„Али, ако не за намачки народ, оне су представљале велику вредност за српски народ. Архиве Војводине, а нарочито архиве Баната, биле су један од најважнијих извора за политичку, друштвену и културну историју Срба у 18. и првој половини 19. века. Могло би се казати, да се све то није много тицало ни др Битнера, ни др Калбрунера, ни нацистичких управљача, који су најзад дали сагласност за њихово уништење. Међутим, тачније би било рећи, да је то уништење и одлучено баш из разлога - што су банатске архиве биле од вредности за Србе: требало је уништити докумената о прошлости српског становништва овог краја, који је, по немачким плановима, имао бити - ТОТАЛНО ГЕРМАНИЗОВАН... Шрамово старавање, да би те архиве могле постати 'опасно оружје' у туђим рукама 'Рајхсархив' је делио до краја - у потпуности. И стога, дошавши до коначног суда да банатске архиве немају за немачку историју ону важност која им се приписивала, дирекција 'Рајхсархива' у Бечу, донела је одлуку да предложи њихово 'шкартирање'... То је био први и главни разлог предложеног, одобреног и извршеног уништавања“.

М. Буха

Само истина право беседи

ЧИЊЕНИЦЕ НА СТО

Читајући текст у листу „Војни ветеран“ под насловом *Хлеб са седам кора* мишљења сам да га треба проследити свим штампаним и електронским медијима. Разлог томе је једноставан - да се једанпут и за сва времена објави горка истина о војним пензионерима и њиховим пензијама. И још нешто јако битно: треба да се обелодани истина о висини полицијских пензија, да се упоредити степен образовања војних и полицијских пензионера а и радни други услови током службовања једних и других.

Само се на овај начин може утврдити права истина о војним пензијама.

Поздрав „Војном ветерану“ и хвала.

Стојан Максимовић

Уређује: мр сц.
др Часлав
Антић

Процес старења становништва

ЗДРАВИМ ЖИВОТОМ ДО ДУГОВЕЧНОСТИ

Према проценама Светске здравствене организације, проценат популације старије од 60 година на планети ће се удвостручити, са око 11 одсто колико је било 2000. на 22 процента, колико се предвиђа за 2050. Тако ће укупан број људи старијих од 60 година достићи чак две милијарде.

Старење становништва подразумева повећање удела старих особа у укупној људској популацији.

Шта је старење? Наука о старењу (геронтологија) тај процес дефинише као прогресивно и неповратно мењање структура и функција живог организма. Према томе, оно је у функцији времена.

Када почиње старост? На ово питање није лако одговорити. Са биолошког аспекта старење почиње зачетком живота. Промене које сматрамо симптомима старења су различите, не само на разним ткивима, него се оне појављују у различитим животним добима. Биолошка и хронолошка старост не одвијају се паралелно. То зависи од бројних чинилаца као што су болести, услови живота, наследне особине итд.

Шта може да се каже о дужини људског века? Из Светог писма сазнајемо да је Адам доживео 930 година, а његов син Срт 912 година. Најдуже је живео Метузалем - 969 година. Међутим, у народу и код већине научника, нормалан људски век траје 70 до 80 година. Сматра се да би човек могао да доживи 150 година. У пракси је, међутим, људски век из недовољно познатих разлога, граничен на око 100 година. Ипак је чињеница да је дуговечност у највећој мери наследна особина.

Становник Србије има 42,2 године

Становништво стари зато што се смањује број рађања, а и због тога што се продужава животни век, што је резултат

на 2002. годину, када је био 7.499.001 становник. Повећала се и просечна старост житеља за два одсто (сада износи 42, 2 године). Просечна старост мушкараца 2011 године износи 40,9 година, а жена 45,5 година. Удео старијих од 65 и више година износи 17,4 одсто, што нас сврстава међу демографски најстарије земље света. Не старимо сви истом брзином. Мушко становништво брже улази у старост. Од вајкада се зна да су жене дуговечније, па самим тим издржљивије и прилагодљивије.

И ментални статус иде у корист женског пола, па су код мушкараца чешћа самоубиства као и Алцхајмерова болест. Удовци се теже навицавају на самоћу и брже се одлучују, на други брак, за разлику од жена које не журе у нове везе. Женско становништво у Србији је демографски старије од мушког, а према подацима из 2011.

године - жене су у просеку од мушкараца старије за 2,6 година.

Видљив тријумф цивилизације

У категорији старијих 85 и више година, жене су чак двоструко бројније. И у популацији корисника војних пензија жене су дуговечније. Према подацима Фонда СОВО из септембра 2010. године на територији Србије живи укупно 47.634 корисника војних пензија, од којих су

Спортске активности могу и те како продужити живот
временским људима

смањивања смртности услед напретка медицине, јавног здравља, боље исхране, повољнијих хигијенских услова, економског благостања, итд. Под категорију старијих сврставају се они становници који имају више од 65 година, јер је то и граница за одлазак у пензију.

Према проценама Светске здравствене организације, проценат популације старије од 60 година на планети ће се удвостручити, са око 11 одсто колико је било 2000. на 22 процента колико се предвиђа за 2050. Тако ће укупан број људи старијих од 60 година достићи чак две милијарде. Очекује се да ће се у истом периоду готово учтвостручити и број осамдесетогодишњака. Биће их чак око 395 милиона.

16.425 (25 одсто) особе женског пола.

Продужење животног века свакако представља тријумф цивилизације. Људи живе дуже због боље исхране, бољих хигијенских услова, напретка медицине, образовања и економског благостања. Међутим, све већи број старијих подразумева и све више оних који неће бити у могућности да се старају сами о себи, што у проблему социјалне заштите представља нове изазове. Међутим, и поред тога сви треба да пробају да колико год је то могуће старе здраво. Здраво старење подразумева и условљено је здравим понашањем у ранијим фазама живота, а то укључује оно што једемо, колико смо физички активни, као и изложености разним ризицима по здравље, као што су пушење, прекомерна употреба алкохола итд. Иако је важно водити рачуна о здрављу током целог живота, нека истраживања поручују да никад није касно почети, јер се, рецимо ризик од преране смрти смањује за 50 процената чак и ако неко одустане од пушења између 60. и 75. године старости.

Неки аутори који се баве геронтологијом (наука о биолошко-физиолошким процесима старења) тврде да до данас није познато ни једно средство које би омогућило подмлађивање и продужетак људског живота. Тајна продужетка живота је у томе да га не треба свесно скраћивати. Старење се може успорити хигијенским мерама предузиманим од раног детињства.

(Момир Јанић,
часопис геронтолошког
друштва Србије 1/2004).

ИЗУМ КОЈИ ПОБОЉШАВА ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ

Неутрализатори штетних зрачења „СЕРБ“, модели ППС и АС се користе за заштиту станова, зграда и пословног простора, у друмском и ваздушном саобраћају, на бродовима, у фабрикама, телефонским централама, рачунарским центрима и слично, за заштиту воћњака, вртова и цветних алеја, штала и живинарника повећавајући њихову продуктивност.

ППС

АС

С и М користимо за личну заштиту од штетних зрачења на радном месту, у кући, у природи на плажи, излету. Израђују се у виду привеска, тако да стварају око тела облике енергије који поништавају штетно зрачење и елиминису неповољне реакције неуровегетативног система или их знатно умањују.

ПЕНЗИОНЕРИ, ПОБОЉШАЈТЕ СВОЈЕ ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ „СЕРБ“ ПРЕКО РФ ПИО НА 3-12 ПАТА БЕЗ КАМАТЕ. СИНДИКАТИ, ЗАШТИТИТЕ ЗАПОСЛЕНЕ ОД ПОЛЧАНИХ ШТЕТНИХ ЗРАЧЕЊА И ЗА ВАС „СЕРБ“ 3-12 ПАТА БЕЗ КАМАТЕ. ЗБОГ ПОЛЧАНАЕ ПОТРАЖЊЕ ПОТРЕБНИ МЕНАДЖЕРИ ЗА СРБИЈУ, ХРВАТСКУ, БИХ, РС, ЦГ И МАКЕДОНИЈУ

Саво Радовић предузетник, С.З.Р. СЕРБ Београд
Тел: +381 11 3238 777, Моб: +381 63 8646 627
www.neutralizator-serb.biz

zlatara
majdanpek

Олакшице при превозу особа са инвалидитетом

КАРТИЦЕ ВАЖЕ ШИРОМ СРБИЈЕ

Током прошле године почело је издавање нових паркинг картица за особе са инвалидитетом, које ће, за разлику од ранијих година, важити на целокупној територији Републике Србије. Те картице (налепнице) за особе са инвалидитетом постале су јединствене за паркинге и у другим градовима, а не само у пребивалишту особе која је користи. Оне важе искључиво на означеним паркинг местима за особе са инвалидитетом, а картица садржи фотографију особе са именом и презименом.

Особе са инвалидитетом, под одређеним условима, имају право на попусте при куповини карата за путовање возом, аутобусом и бродом на територији наше земље. Тако особе са инвалидитетом могу да остваре право на шест повратних путовања железничким, друмским и речним саобраћајем с попустом од 75 одсто у току једне календарске године, односно плаћају само четвртину од укупне цене карте. Тај попуст важи за превоз за било који разред у возу, без обзира на то да ли је воз пословни, експресни, брзи или путнички, односно у било којој класи на броду. Пратилац на путовању, било да путује све време, иде по лице са инвалидитетом или се враћа после праћења, има право на бесплатну возњу.

Паркинг карта
за особе са инвалидитетом

Картица за особе са инвалидитетом

Мали савети – велика корист

САМ СЕБИ ЛЕКАР

Неколико савета који следе, могу да вам помогну да превентивно делујете против болести

ЧАЈ ЗА ЈАЧАЊЕ ИМУНИТЕТА

Увече ставите у теглу две кашике ситно исецканог ораховог лишћа и прелијте са пола литра кључале воде. Теглу добро затворите и умотајте у вунено ћебе, да остане топла преко ноћи.

Сутрадан процедите чај и ставите теглу са процеђеним чајем у фрижидер. Пијте сваког јутра по 50 милилитара овог чаја.

ПРОТИВ ГРИПА И ПРЕХЛАДЕ

Узмите пола чаше сушене Echinacee, која је веома добра за јачање имунитета. Затим додајте пола чаше сушене нане. Нана је добар имуностимулатор, а има и лековито дејство на срце и крвне судове. Све прелијте вотком до врха чаше и промешајте. Изручите све у теглу и добро је затворите. Теглу држите на тамном месту, при собној температури. После седам дана процедите садржину тегле и додајте једну кашику меда.

Промешајте. Пијте по 20-25 капи, три пута дневно, пола сата пре јела. Пијте ово током 2,5

– 3 недеље, док влада епидемија грипа. Ово можете да припремате и пијете 2 – 3 пута годишње. Реч је одличном средству, које јача имунитет.

(Рецепт московског кардиолога, професора др Александра Шарандака)

РАЗНА СРЕДСТВА ПРОТИВ ТУМОРА

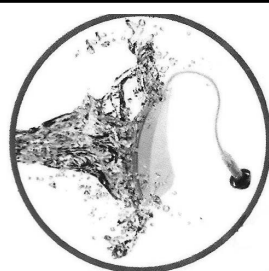
Треба јести што чешће кашу од хељде, она чисти организам од тумора.

Набавити цвет кромпира и кувати чај. Он лечи онколошке болести. Чај се припрема на следећи начин: три кашике цветова кромпира ставити у теглу и прелити са 1,5 чашом вреле воде. Поклопити. Нека одстоји поклопљено три сата. Пити три пута дневно по пола чаше овог чаја.

Јапанске печурке шитакe зову ликвидаторима тумора. Кажу да онај ко бар месец дана годишње свакодневно једе шитакe, не може да има никакав тумор! Можете их купити сушене, па их сажети у млину за кафу и једите по једну пуну кашичицу ујутру.

Набавите корен чичка (artichaut) и пијте чај са медом. Нормализује метаболизам и чисти организам од тумора.

SLUŠNI APARATI
www.zonex-slusnicentar.com

Сто одсто
водоотпоран!

IZDAVANJE
APARATA NA
VOJNE
RECEPTE

BEOGRAD, Sazonova 18a

tel/fax: 011/2435-924, 3443-081

NOVI SAD, Vase Pelagića 4

tel/fax: 021/425-370

- VRHUNSKA AMERIČKA TEHNOLOGIJA
- BESPLATNA PROVERA SLUHA I APARATA
- PRODAJA NA RATE I NALOGE OSIGURANJA

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије
Београд, Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Милен Чуљић

Година XI ■ Број 120 ■ Децембар 2013.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ

Др Часлав Антић, Крсман Милошевић,
мр Александар Симоновски, Радисав
Ристић, Ранко Бабић, Будимир М.
Попадић, Никола Оташ
Душан Старчевић

ДОПИСНИЦИ

Добросав Алексић (Алексинац),
Ранко Бабић (Ниш), Предраг Добић
(Сремска Митровица), Радивоје
Здравковић (Подгорица),
Ило Михајловић (Чачак),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Јово Бенцун (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ

Будимир М. Попадић, М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА

Редакција

ДИСТРИБУЦИЈА

Павле Лучић

Лист излази месечно.

Тираж: 3.000 примерака

Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА

Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com

Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

CIP –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ISSN
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи за-
кљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул.
Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“),
тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте при-
ма: уторком: од 17.00-19.00 часова;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Београда,
ул. Чубурска бр.2, Занатски центар „Пејтон“,
тел. 011/2446977 и 064/1427122; Клијенте
прима понедељком, средом и четврком: зи-
ми од 17.00 - 19.00 а лети од 18.00 -19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**, из
Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10, тел.
015/314307 и 064/2328165; Клијенте прима:
четвртом од 18.00 - 19.00 часова;

За потребе војних пензионера ови адвокати
обављају следеће правне послове: давају
бесплатне правне савете и пружају све остале
адвокатске услуге уз накнаду по важећој адво-
катској тарифи умањеној за 20 одсто (адвока-
ти Љиљана Јаковљевић и Гордана Бучевац
Стефановић), односно 30 одсто (адвокат Ива-
на Јовановић). Редослед адвоката дат је по ре-
доследу склапања уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахране
преко Удружења војних пензионера Србије
требао би да знате да услуге могу користи-
ти чланови УВПС, чланови њихових породи-
ца, као и сви остали војни осигуранци.

Преко Удружења могу се добити комплет-
не услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за
сахрану или кремијацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почести,
- помоћ око сређивања докумената пре и
после сахране ради регулисања права чла-
нова породице после смрти војног осигура-
ника,
- бесплатан долазак у стан породице пре-
минулог ради договора.

Све додатне информације могу се добити
у месним и општинским организацијама
УВПС, или директно на тел. 011/8333-142 и
011/6161-769; 064/1660-423 и 011/3181-812.

МОНОГРАФИЈА О 975. ВНЦ СОМБОР

У децембру 2013. године ће из штампе изаћи монографија о
975. Ваздухопловном наставном центру, формираном 1953.
године а расфо-рмиран 2006. године. Издавач ове књиге, која
се објављује поводом прославе 60 година од оснивања ВНЦ,
је Градски одбор УВПС Сомбор.

Контакт телефон: **Саво Дринић 063/16-45-705**

ПОМОЋ У КУЋИ

Обављамо кућне послове до четири дана у седмици.
Гарантујемо квалитет и квантитет обављених послова.
Поверење за поверење. Заинтересовани се могу
пријавити на телефон: 061/248-6053.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

НОВОГОДИШЊИ КОНФЕТИ

*Нова 2014. година напред!
Криза стоји!*

*У новој години ме прате
лепе жеље. Нажалост,
ниједна да ме стигне.*

*Нећу моћи, уз ову кризу, да
дочекам Нову годину.
Закрпићу стару.*

*Хајде што немам јелку, али
изгледа да ће ми побећи и
прасе!*

*Неправда, људи. Одосмо у
пензију после 40 година
рада, а стара година - већ
после 365 дана.*

Душан Старчевић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Сто-
матолошка ординација „Президент
М“, Звездара, Михаила Булгакова
(бивша Душана Петровића Шанета)
46, са тимом искусних стручњака,
војним пензионерима нуди бројне
погодности:

Део услуга бесплатно – стомато-
лошки преглед, консултација и
стручно мишљење,

Остале стоматолошке услуге
(протезе, пломбе, надоградње и
друго), уз значајне финансијске по-
годности – плаћање на рате или са
попустом, у зависности од врсте
услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све
стоматолошке услуге брзо, квали-
тетно и повољно.**

Телефони за контакт и информа-
ције: **011/342-7481, 063/214-800,
064/135-1487.**

МЕЊАМ ДВОСОБАН СТАН

у Панчеву од 53
квм за једноособан
у Београду, уз
доплату. Стан је
комплетно
реновиран:
телефон
063/8484-326.